БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 126 (5018)
Суббото
Июниин
22
1946 он

Сэн 20 мүнгэн

Парти болбол өөрынгөө политикаар хүдэлмэридэмнай зүб шугам гаргажа үгэнэ. Бидэнэр, нютагай ба центральна эмхи-зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдэлмэри хэхэ өөһэдынгөө шадабарие ба улам һайнаар, бүтээсэтэйгээр, арад зондоо үлэмжэ ехэ туһатайгаар хүдэлмэрилхэ ябадалда манай большевистскэ эрмэлзэлгые хэрэг дээрэ харуулха зэргэтэйбди.

В. М. МОЛОТОВ.

ПОЛИТИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИДЭ ҮРГЭН ДАЛАЙСА ХЭРЭГТЭЙ

1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай Хуули болбол манай республикын ажалшадай дунда политическэ ба үйлэдбэриин ехэхэн дэбжэлтэ үүсхэбэ. Бүхы колхоз, совхоз, МТС, ажаүйлэдбэриин предприятинууд болон транспорт дээрэ ажахын түсэбүүдые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө, ургасые дээшэлүүлхын ба адуу малай тоо толгойе олошоруулхын түлөө социалистическэ мүрысөөн дэлгэрээ.

Партийна организацинууд болбол үргэн ниитэ арад зоной ажалай энэ дэбжэлтые толгойлон, табанжэлэй түсэб тухай Хуулитай ажалшадые танилсуулха талаар олониитын-политическэ хүдэлмэрие үргэнөөр ябуулна.

12000 агитаторнууд энэ Хуулиие ойлгуулха зуураа хүдэлмэришэд, колхознигууд, трактористнуудые өөһэдынгөө участок дээрэ эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэрилхые уряална. Табанжэлэй түсэб тухай хуулиие шудалхын зорилгоор республика дотор 1100 кружогууд эмхидхэгдэжэ, тэдэндэ 25600 хүн һуралсажа байна. Апрель, май һарануудсоо 2150 элидхэл болон лекцинүүд уншагдаһан байха юм.

Сталинска табанжэлэй түсэб тухай Хуулиие ойлгуулха политическэ хүдэлмэри болбол хүдөөдэхи бүхы олониитын-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрие һэргээн һайжаруулһан байна. Аймагуудаар уранһайханай 73 агитбригаданууд эмхидхэгдэжэ, колхозуудаар 500 шахуу концертнүүдые харуулһан байна. Колхозууд, МТС болон аймагай центрнүүдтэ 600 гаран газетнэ витринэнүүд, показательнуудай 1000 шахуу досканууд һэргээн зохеогдоһон ба шэнээр байгуулагдаһан байха юм. Хабарай тарилгын үедэ 1350 хахын газетэнүүд ба 6000 дайшалхы хуудаһанууд гаргагдаа.

Хаана политическэ хүдэлмэри һайнаар табигдаһан байнаб, тэндэ ажахын хэрэгүүд амжалтатайгаар ябуулагдана. Сэлэнгын, Хэжэнгын, Закаменай, Иволгын аймагуудаар политическэ хүдэлмэри болбол ажахын асуудалнуудтай нягта холбоотойгоор ябуулагдажа, хабарай хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые дүүргэхэ хэрэгтэ арад зониие элсүүлхэ ябадалда туһа болоһон байна.

Гэбэшье, партиин олохон аймагай комитедүүд политическэ хүдэлмэриин бүхы шухала удхашанарые һайса ойлгонгүйгөөр, аймагай болон сомоной соведүүдэй хэрэг юумые ехэнхидээ хэжэ, ажахын хүдэлмэринүүдээр һамаарашоод байха юм. Өөһэдынгөө хүдэлмэрилэгшэдые хэдэн һараар колхозуудта байлгана. Жэшээлхэдэ, ВКП(б)-гэй Кударын айком түлөөлэгшэнэрэй институт болошонхой. Тэрэнэй бүхы хүдэлмэрилэгшэд аймагай колхозуудаар түлөөлэгшэнэр болоод һууна. Тиихэдэ арад зоной дунда политическэ хүдэлмэри хэхэ ба социалистическэ мүрысөө хүтэлбэрилхэ хүн байхагүй. Табанжэлэй түсэб тухай хуулиие шудалха кружогуудай хүдэлмэрилөөгүй, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэд юунһээ захалжа, хайшан гэжэ шудалха тухай мэдэхэгүй байбашье һаань, парткабинедые даагша колхоз соо һуужа байха юм. Аймагай центртэхи коммунистнууд арад зоной дунда хүдэлмэри хэнэгүй ба өөһэдынгөө һуралсалые дээшэлүүлнэгүй. Энэ жэлэй табан һара хахад соо түс айкомой бюрогой членүүд оройдоо гурбан лекци, тиихэдэ ВКП(б)-гэй айкомой бүхы аппарат 16 лекци уншаһан байна. Энээн дээрэһээ Кударын аймагта политическэ хүдэлмэриин „далайсань" элеэр харагдана. Түс аймагай зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд „мүнөө мүрысөө эмхидхэхэ сүлөө байхагүй. Тарилгаяа дүүргээд, мүрысөө эмхидхэнэ бэзэбди" гэжэ һэнгэргүй хэлэжэ ябадаг.

Прибайкальска аймагта энэ хүдэлмэри мүн муугаар табигданхай. Жэшээлхэдэ, Батуринска ба Татауровска партийна организацинуудай коммунистнууд табанжэлэй түсэб тухай Хуулиие шудалнагүй. „VII съезд Советов", Сталинай, Лазогой нэрэмжэтэ, „Майн 1" колхозуудта хөөрэлдөөншье, уншалгашье хэгдэнэгүй. Агитаторнууд полевой стануудта гарадаггүй байна. Байкало-Кударинска аймагтай баталһан социалистическэ договор соо ямаршье уялгануудые абаһан тухайгаа түс аймагай олонхи колхознигууд мэдэнэгүй. Иимэ дээрэһээ хабарай тарилгын хүдэлмэри энэ аймаг дотор хангалтагүйгөөр ябуулагдаһаниинь гайхалтай бэшэ.

Мүн Кабанскын аймагта энэ хүдэлмэри һайн бэшэ. ВКП(б)-гэй айком партийна хүдэлмэрие „шэнэдхэн табиха" талаар партийна суглаануудые үнгэргэбэшье һаань, тэрээнһээнь юуншье гараагүй. Шэнэдхэн байгуулха тухай бүхы хүдэлмэринь тарилгые шиидхэхэ арга-боломжонуудые тоололгоор дүүрэһэн байна. Тиихэдэ партийно-политическэ хүдэлмэриие арад зоной дунда һайжаруулха талаар юумэ хэгдээгүй.

Партийно-советскэ органуудай хүтэлбэрилэгшэд элидхэл ба лекцинүүдые хүдэлмэришэд, колхознигуудай дунда хэдэггүй ябадал хадаа табанжэлэй түсэб тухай хуулиие тайлбарилан ойлгуулха хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдал болоно. ВКП(б)-гэй Кударын айкомой секретарь нүхэр Коркин, Кяхтын айкомой секретарь нүхэр Шагдыров, Прибайкальска айкомой секретарь нүхэр Стрельников гэгшэд нэгэшье дахин элидхэл ба лекци хээгүй.

Зарим аймагуудта табанжэлэй түсэб тухай Хуулиие шудалха тушаа кружогууд 1—2 дахин заняти үнгэргэһэн, тиихэдэ Кударын аймагта тиимэ кружогууд таража үгы болошоһон ушар хадаа политическэ хүдэлмэридэ эһо тэдыгээр хандаһан ябадалаар тайлбарилагдана. Хуулиие ойлгуулха ябадал гансал тэрэниие уншалгаар дүүрэнэ. Тоо баримта бүхэнэй удха тайлбарилагданагүй, эдэ тоонууд арадай ажахые хүгжөөхын түлөө, ажалшадай материальна ба культурна байдалые һайжаруулхын түлөө ямар удхашанартай байһан тухай харуулагданагүй. Нэбтэрүүлгын хүдэлмэри колхоз, совхоз, МТС, предприятиин хүдэлмэритэй зохилдуулан ябуулагданагүй. 1946 ондо ажахын түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэхын, талха таряа, мяха овощь болон ажаүйлэдбэриин продукцинуудые ехээр гаргажа, арад зоной материальна байдалые һайжаруулхын түлөө үргэн ниитые элсүүлхэ гэһэн политическэ хүдэлмэриин гол зорилго хараада абтанагүй. Аймагай ба хүдөөгэй партийна организацинууд наглядна агитациин үүргые тооногүй, культурно-гэгээрэлэй эмхизургаануудай хүдэлмэридэ анхаралаа табинагүй.

Һаяхан болоһон ВКП(б)-гэй обкомой ээлжээтэ XXШ пленум эдэ бүхы дутуу дундануудые шүүмжэлээд, хүдэлмэридөө эрид хубилалта хэхые партийна организацинуудһаа эриһэн байна.

Социалистическэ мүрысөөе хүтэлбэрилхэ ябадалда түсхай анхарал табигдаха эһотой. ВКП(б)-гэй айкомуудай пропаганда ба агитациин таһагууд мүрысөө хүтэлбэрилхэ талаар гансал тоо, мэдээнүүдые суглуулхаһаа ондоо тиимэ үрэтэй юумэ хэнэгүй. Энэ хадаа тэдэнэй хүдэлмэридэхи ехэхэн дутагдал болоно. Партийна организаци болбол социалистическэ мүрысөө үдэр бүри хүтэлбэрилхэ, колхозууд, аймагууд хоорондо хэгдэһэн мүрысөөе шалгаха ябадалые хүтэлбэрилхэ, эрхимүүдэй дүй дүршэлые үргэнөөр дэргэрүүлхэ эһотой.

Партийна организациин бүхы хүсые үргэн ниитын дунда политическэ хүдэлмэрие хэхэ, ажалшадые табанжэлэй түсэб дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө элсүүлхэ ябадалда зорюулха шухала. Партийна организаци бүхэнэй хүдэлмэри хадаа ажахын зорилгонуудые дүүргэхэ хэрэгтэ арад зониие хэр зэргээр элсүүлэн табижа шадаһан дээрэһээ сэгнэгдэхэ байна.

РСФСР-эй Верховно Соведэй заседани

РСФСР-эй Верховно Соведэй 1946 оной июниин 20-ой заседани тухай

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Үсэгэлдэр, июниин 20-до, үдэшын 7 часта, Кремльдэ, Кремлевско Ехэ ордон соо РСФСР-эй Верховно Соведэй VII-дохи сесси нээгдэбэ.

Түрүүлэгшын столой саада тээ: РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. А. Жданов, Түрүүлэгшын орлогшонор нүхэд Х. Тынчеров, М. В. Сарычева, И. Иванова, М. З. Мавлютова, Г. Табаков ба С. Н. Гидаев гэгшэд һууна.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй членүүд ба ССР Союзай Правительствын членүүдэй, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй членүүд ба РСФСР-эй Правительствын членүүдэй ложонуудта ерэжэ һуухадань тэндэ байгшад нэрьемэ, үни удаан зогсошогүй овацяар угтаба.

Сессиие РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ депутат А. Жданов нээбэ.

Нүхэр Жданов болбол Михаил Иванович Калининай дурасхалда оруулагдаһан үгэ хэлэбэ.

„Нүхэд депутадууд! Һаяхан манай парти ба советскэ арад болон хүндэ ехэ хохидолдо оробо, ...л хадаа Михаил Иванович Калининиие бидэнэрэй зэргэһээ ...шаба. Энэ хохидолой удхашанарые сэгнэхэнь бэрхэшээлтэй байна.

Михаил Ивановичын нюур дээрэ тэрэнэй ба политическэ гайхамшагта ажал-ябуулагшые, большевистскэ партиин үндэһэ һуури байгуулагшадай нэгые, капиталай дарлалтаһаа ажалшадые сүлөөлхын түлөө дүлэтэ тэмсэлшын ба манай советскэ гүрэниие байгуулагша ехэхэн хүнүүдэй нэгые гээбэбди.

Михаил Иванович Калининай нэрэнь бүхы советскэ хүнүүдтэ хизаарлашагүй ехэ үнэтэй байна. Тэрэ болбол агууехэ ород арадта илангаяа дүтын ба хүндэтэй байна, юуб гэхэдэ, Михаил Иванович болбол тэрэнэй гайхамшаг түлөөлэгшэнь байһан юм.

Михаил Иванович болбол Российска Советскэ Республикын верховно орган болохо Бүхэроссийска Центральна Гүйсэдхэхэ Комитедые олон жэл соо толгойлжо байгаа. Сэсэн мэргэн, үнэн сэдьхэлтэ хүтэлбэрилэгшэ, ажалшадтай нягта барисаатай, манай Эхэ ороной дүлэтэ патриот тэрэ болбол бүгэдэ арадаар инаглан дурлагдажа байгаа. Арад зондоо ами наһаараа алба хэһэн ба Эхэ орондоо гүнзэгы сэхэ байһанай тэрэнэй жэшээ болбол үеын үедэ мүнхэжэжэ, советскэ хүнүүдые советскэ гүрэнөө улам саашань бэхижүүлхын түлөө шэн зоригто ажалда зоригжуулжа байхал.

Михаил Иванович Калининай дурасхалые хүл дээрээ бодожо хүндэлхые дурадханаб".

Бултадаа хүл дээрээ бодоно.

Тэрэнэй һүүлээр нүхэр Жданов РСФСР-эй Верховно Соведэй VII-дохи сессиин үзэмжэдэ табигдаһан асуудалнуудые соносхоно.

Депутат Д. М. Пигалев РСФСР-эй Верховно Соведэй үзэмжэдэ табигдаһан асуудалнуудые РСФСР-эй Верховно Соведэй VII-дохи сессиин зүбшэн хэлсэхэ зүйлнүүдтэ оруулхые дурадхана.

РСФСР-эй Верховно Совет дооро дурсагдаһан зүбшэн хэлсэхэ зүйлнүүдые нэгэн дуугаар баталба:

I. 1946—1950 онуудта РСФСР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведээр табигдана.

2. 1946 оной РСФСР-эй гүрэнэй бюджедые баталалга ба 1945 ондо РСФСР-эй гүрэнэй бюджедые гүйсэдхэһэн тухай тоосоое баталалга.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведээр табигдана.

3. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталалга.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумээр табигдана.

Сессиин түрүүшын асуудал—1946—1950 онуудта РСФСР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай элидхэлые РСФСР-эй Госпланай Түрүүлэгшэ нүхэр Д. Д. Дегтярь хэбэ.

Энээгээр РСФСР-эй Верховно Соведэй I-дэхи заседани хаагдаба.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Обкомдо

Республикын колхозуудаар үбһэ хуряалга ба силос даралгые үнгэргэхэ тухай

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй Бюро болбол үбһэ хуряалга ба силос даралгада бэлэдхэлэй ябасые хаража үзөөд, республикын колхозуудаар энэ хүдэлмэринүүд тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана гэжэ тэмдэглэбэ.

Үбһэ сабшаха ба силос дараха болзорнуудай дүтэлжэ байһан болобошье үбһэ хуряалгын машинануудай заһабарилга мүнөө хүртэр дүүрээдүй. Силос хэхэ нүхэнүүдые бэлэдхэлгэ тон һулаар ябуулагдажа байха юм. Байгша оной июниин 15-ай мэдээгээр морин сенокосилкын оройдоо 50 процент ба морин тармуурнуудай оройдоо 40 процент бэлэдхэгдэһэн байба.

Зарим аймагуудай гүйсэдкомууд ба газарай таһагууд БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1946 оной июниин 7-ой тогтоолоор баталагдаһан үбһэхуряалгын ба силос даралгын түсэбүүдые мүнөө хүртэр колхозуудта хүргөөгүй ба тэрэниие тараан ажалай бригада, малажалай фермэнүүдтэ хүргэжэ, үбһэ хуряалгые үнгэргэхэ хүдэлмэриин түсэб табиха ябадал хангаагүй байха юм.

Республикын МТС-үүдэй тракторна сенокосилка ба силос хэршэдэг машинануудые бэлэдхэхэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэһэн ба зарим МТС-үүд эдээниие заһабарилгада ороодүй байһаар.

Эдэ бүхы хадаа Малажалай Министерство ба Газартаряалангай Министерство, олонхи аймгүйсэдком ба ВКП(б)-гэй айкомууд болбол үбһэ хуряалгада муугаар бэлэдхэһэн ба тэжээл бэлэдхэлые эмхигүйгөөр үнгэргэжэ үнжагайрһан дээрэһээ, сабшалангай зарим талмайнуудай хуряагдаагүй үлэһэн, олохон колхозуудай үбэлэй үедэ байһан нёдондоной алдуунуудые үргэлжэлүүлжэ адуу малаа үбһэ тэжээлээр хүсэд хангаагүй ябадал гаргажа байһан дээрэһээ болобо.

Үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ саг сооно бэлэдхэхэ ба тэжээл суглуулха хүдэлмэринүүдые зүбөөр эмхидхэхэ ябадал хангахын зорилгоор БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тогтоохонь:

1. Республикын колхозуудта 1946 ондо үбһэхуряаха талмайн түсэбые 500 мянган гектарһаа бага бэшээр, силос дараха түсэб 120 мянган тонно ба 700 мянган тонно бүдүүн тэжээл бэлэдхэхээр, тэрэнэй тоодо колхозуудай ниитын малда аймагуудаар хубаарилагдаһан хабсаралтын зһоор 610 мянган тонно бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ түсэб байгуулха.

2. Уһалагдадаг эрхим сабшалангые хоёр дахин сабшалгые эмхидхэхыень колхозуудай правленинүүдтэ дурадхаха ба тиихын зорилгоор, нэгэдэхи сабшалгые байгша оной июлиин 10 хүртэрхи болзорто дүүргэхэ, тэрэнэй һүүлээр талмайе уһалжа ба нютагай үтэгжүүлгэнүүдээр нэмэлтэ тэжээл үгэжэ, августын һүүлээр хоёрдохи сабшалгые эмхидхэхэ.

3. Республикын малажалай Министерство, аймгүйсэдкомууд ба ВКП(б)-гэй айкомуудые уялгалха гэбэл:

а) Үбһэ сабшаха, силос дараха ба тэжээл суглуулха түсэбүүдые 5 хоногой болзор соо колхозуудта ба колхозуудаар—тараан ажалай бригада звено ба малажалай фермэнүүдтэ хүргэхэ;

б) байгша оной июлиин нэгэн хүртэр үбһэхуряалгын ба силос даралгын түсэбүүд ба графигые зохёожо, колхозуудай правлениин зүблөөн ба таряанажалай бригада, малажалай фермэнүүдэй үйлэдбэриин суглаан дээрэ зүбшэн хэлсээд, тэрэниие. колхозууд, таряанажалай бригада, звено ба малажалай фермэнүүдтэ хүргэхэ ябадал хангаха;

в) Үбһэхуряалгын эхилхэдэ бүхы колхозуудаар үбһэхуряалгын морин ба гар хэрэгсэлнүүдые заһабарилжа дүүргэһэн байха ябадал хангахын зорилгоор, эдэ хэрэгсэлнүүдые байгуулагдаһан графигай зһоор саг болзор сооно, эрхим шанартайгаар бэлэдхэжэ шадамаар заһабарилгын бригадануудые олошоруулха;

г) Һаяар бүхы колхозуудай силос дараха байгуулагдаһан түсэбые хүсэд дүүргэхээр нүхэнүүдые заһабарилха ба шэнээр бэлэдхэхэ ябадал хангаха нуудые олошоруулха;

д) үбһэхуряалгын эхилхэһээ 15 хоног урид үбһэхуряалгын машинануудта ябаха моридые али бүхы хүдэлмэриһөө сүлөөлжэ амаралтада табиха.

4. Республикын олохон МТС-үүдээр тракторна сенокосилка ба трактораар силос хэршэхэ машинануудые үбһэхуряалгын хүдэлмэринүүдһээ гаргаха гэжэ тоолодог алдуутай ба хорото ябадал гарана гэжэ тоолоод, Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй обкомой бюро болбол Газартаряалангай Министерствые иигэжэ уялгалба:

а) Байгша оной июлиин нэгэн хүртэрхи болзор соо тракторна сенокосилка ба силос хэршэхэ машинануудые хүсэд бэлэдхэхэ ябадал хангаха, тиихэдээ тэдэндэ гүйсэд заһабарилагдаһан тракторнуудые, мүн шухала тооной горючи ба түрхихэ материалнуудые таһалха;

б) тракторна сенокосилка ба трактораар силос хэршэхэ машинануудаар силос дараха түсэбые МТС бүхэндэ хүргэхэдөө, бүхы республика дотор 8 мянган гектар үбһэ сабшаха ба 10.000 тонноһоо бага бэшэ силос дараха хүдэлмэриие дүүргэхэ байһые хараадаа абаха, тракторна сенокосилка ба силос хэршэхэ машина бүхэндэ үбһэ сабшаха ба силос дараха сезонно даалгабари байгуулха;

в) Байгша оной июлиин нэгэ хүртэрхи болзор соо трактораар хүдэлмэрилхэ сабшалангай талмайе таһалха, тэрэшэлэн трактораар хэршэжэ силос дараха түсэб дүүргэмээр хэмжээтэй силосой нүхэ бэлэдхэхэ ябадал хангаха.

5. Байгша оной июлиин нэгэһээ 5 хүртэрхи үе соо колхоз ба МТС-үүдэй үбһэхуряалга ба силос даралгада бэлэдхэлые тушаан абалгын дүнгүүдые колхозууд, МТС-үүд ба аймгүйсэдкомуудай суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэлгэ үнгэргэхыень малажалай Министерство, Газартаряалангай Министерство ба мүн аймгүйсэдкомуудые уялгалха.

6. Бүхы эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудые хоёрдохи шатын элдэб хүдэлмэринүүдһээ олоор сүлөөлжэ, тэдэнэрые үбһэхуряалгын хүдэлмэринүүдтэ ба силос даралгада хабаадуулхыень, сабшалга, үбһэ хуряалга ба силос даралга дээрэ ажалые звеньевой ба түс түстань хүдэлмэрилүүлхэ гуримаар эмхидхэхэ ябадал хангахыень БМАССР-эй малажалай Министерство, Газартаряалангай Министерство, аймагай газарай таһагууд ба малажалай таһагуудта дурадхаха.

Колхоздо хэжэ байһан хүдэлмэриингөө талаар бүхэли үдэртөө үбһэ сабшалгын ба силос даралгын хүдэлмэридэ саг үргэлжэ ябажа шадахагүй колхознигуудай амяараа хүдэлмэрилхын тулада үбһэ хуряаха участогуудые таһалжа үгэхыень колхозуудай правленинүүдтэ дурадхаха.

7. Үбһэхуряалгын машинануудые бүхэли үдэр соо дүүрэн хэрэглэхэ ба үбһэ сабшалга, тармалга болон һүрилэлгын дунда забһар гаргахагүй, тэрэшэлэн үбһэхуряалгада ябажа байгаа бригада, звенонуудые хура бороотой үдэрнүүдтэ силос дараха ба гараар сабшаха хүдэлмэринүүдтэ хэрэглэхэ хэмжээнүүдые абахыень малажалай Министерство, аймгүйсэдкомууд ба колхозуудай правленинүүдые уялгалха.

8. Бригадирнууд ба фермые даагшад үдэр бүри, мүн колхозой түрүүлэгшэнэр 10 хоног соо нэгэ дахинһаа үсөөн бэшэ хуряагдаһан талмайе ба бэлэдхэгдэһэн үбһэ, дарагдаһан силос тушаажа абаха ба мүн тэжээлые саг сооно орошолхо болон харууһалха гэжэ байгуулха.

9. Үбһэ сабшалгын, һүрилэлгын, силос даралгын шанарай ба тэжээл хадагалгын сэхэ харюусалгые таряанажалай бригада ба малажалай фермэнүүдээр бригадирнууд ба фермые даагшадта, бүхы колхоз дээрэ колхозой түрүүлэгшэдэ даалгаха.

10. СССР-эй Совнаркомой ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй 1943 оной июниин 4-дэ ба 1945 оной апрелиин 4-дэ байгуулагдаһан урмашуулгын хэмжээнүүдые үбһэхуряалгада ба силос даралгада ябаһан колхознигуудта олгохо ябадал колхозуудаар үнгэргэхэ ябадал хангахыень малажалай Министерство, аймгүйсэдкомууд ба ВКП(б)-гэй айкомуудые уялгалха, тиихэдээ:

а) үбһэхуряалга дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан колхознигуудта ажалта үдэрэйнь гол түлөөһэнэй хажуугаар хуряаһан, һүрилһэн үбһэнэйнь 10-ай нэгэ хубиие нэмэлтэ болгон үгэхые колхозуудта дурадхаха. Үбһэхуряалгын түлөө колхознигуудта үгтэхэ үбһые һүрилэлгын ба үбһые таряанажалай бригадын бригадирай хэмжэжэ гү, али шэгнэжэ тушаан абаһанай хэмжээгээр үгэхэ. Бригадын гү, али звеногой колхознигуудай дунда үбһэ хубаарилхадаа, үбһэхуряалга дээрэ олоһон ажалта үдэрэйнь тоогоор үнгэргэхэ. Үбһэ хуряаһанай түлөө колхознигуудта үбһэ үгэлгые колхозой правлени үбһэхуряалгын һүүлээр, тиихэдээ сентябриин 1-һээ хожомдонгүй үнгэргэхэ байна.

б) Морин сенокосилкаар үндэр бүтээсэ туйлаһан эрхим үбһэ сабшагшадые урмашуулхын түлөө таряа хуряалга хүртэр 40 гектарһаа дээшэ хуряаһан гектар бүхэнэй 20 килограмм үбһэ үгэхые колхозуудта дурадхаха.

в) Силос даралгада хабаадажа байһан колхознигуудые урмашуулхын түлөө ажалта үдэрэйнь гол түлөөһэнэй хажуугаар силос даралга дээрэ олоһон ажалта үдэр бүхэндэнь силос хэжэ дүүргэһэнэйнь һүүлээр, 10—10 килограмм үбһэ нэмэжэ үгэхыень колхозуудта һайшаан дурадхаха.

11. БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй обкомой бюро болбол үбһэхуряалга ба силос даралгые эмхитэйгээр, богони болзор соо үнгэргэжэ, колосто таряа хуряаха хүртэр үбһэхуряалгые хүсэд түгэсхэхэ ба силос дараха жэлэй түсэбэй гурбанай хоёр хубиһаа бага бэшые дүүргэхэ, социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлэн, тэжээл суглуулха түсэб гансал дүүргэхэ бэшэ, харин үлүүлэн дүүргэхэ ябадал хангахыень республикын партийна, советскэ, газартаряалангай органуудһаа эринэ.

(Энэ тогтоолдо хабсаргалта 2-дохи нюурта).

УССР-эй Сталинска областиин Селидовскэ МТС-эй коллективэй хандалга

Советскэ Союзай бүхы эрэгтэй эмэгтэй трантористнууд, эрэгтэй эмэгтэй комбайнернууд, тракторна бригадануудай бригадирнууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ба машинно-тракторна станцинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Мүнөө манай орон агууехэ Сталинай хүтэлбэри доро шэнэ табанжэлэй түсэбые бэелүүлгэдэ эхилэн ороод байхада, бидэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ ехэ харюусалгатай зорилго табигдана. Бидэнэр шэнэ табанжэл соо хүдөө ажахын хүгжэлтые туйлаха ба орондоо хэрэгсэлэй гол шухала зүйлнүүдые элбэгээр байгуулха ёhотойбди.

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай МТС-эй коллектив болбол машинно-тракторна станцинуудай Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлhэн байна. Бидэнэр тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэбые 174 процент гүйсэдхэжэ, бусад бүхы хүдэлмэриин талаар жэлэй түсэбые үлүүбшэлэн гүйсэдхэhэн байнабди. 1945 ондо 15 хүсэнэй трактор бүхэнөөр зөөлэн хахалалгада оруулхада тус бүри 887 гектар болбосоруулhан байнабди. МТС-эй хангажа байhан колхозуудта ороохото культураар түсэбэй ёhоор гектар бүриhөө 9,9 центнер ургаса абаха байгаа hаа, 13,7 центнер абаhан байна. МТС болбол түсэбэй ёhоор 23,5 мянган центнер натуро-түлбэри олохо байhан аад, 40 мянгаhаа үлүү центнерые олоhон ба 156 мянган түхэриг бюджетнэ зөөри олоhон байна. Манай трактористнууд гансахан лэ нэмэлтэ түлбэридэ 328 тонно таряа олоhон байха юм.

Бидэнэр, Сталинска табанжэлэй түсэбөөр зоригжуулагдаhан Селидовскэ МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд, энэ жэлдэ үшөө ехэ амжалтануудые туйланабди. Бидэнэр хабарай тарилгые богонихон, агротехническэ эрхим болзорнуудта үнгэргөөбди.

Мүнөө хабар колхоз бүхэндэ олон жэлэй ногооной үрhэн таригдаhан байна. Майн 20-до сэбэр пар хахалалгын түсэб дүүргэгдээ. Комбайнууд, молотилканууд ба хүрьялгын бүхы зэмсэгүүд заhабарилагдажа бүримүhэн дүүргэгдэhэн байна. Энэ оной июниин 10 хүртэр 15 хүсэнэй нэгэ трактор 435 гектар элдүүрилhэн болоно.

Манай коллектив шэнэ Сталинска табанжэлые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэжэ, 1946 ондо иимэ социалистическэ уялгануудые абана гэбэл:

1. Манай МТС-эй колхозуудта гектар бүхэнhөө дунда зэргээр 100 пүүдhээ доошо бэшэ ороохото культурануудай ургасые туйлаха.

2. 1947 оной тарилгын бүхы талмайе хангаха ороохото культуранууд ба наран сэсэгэй сортто үрhые 1946 ондо абаха.

3. 1947 ондо зүб травопольно севооборотые нэбтэрүүлхэ ябадалда шухала хэрэглэгдэхэ олон жэлэй ногооной үрhөөр бүхы колхозуудые хангахын тула энэ жэлэй ба үнгэрhэн жэлэй үрhэнэй бүхы талмайн гектар бүхэнhөө нэгэ центнерhээ доошо бэшэ люцернын үрhэ суглуулха.

4. 15 хүсэнэй нэгэ тракторай үйлэдбэрилгые мянган гектарта хүргэхэ, горючиие үлүү гаргашалангүй бүхы тракторна хүдэлмэринүүдэй түсэбые үлүүбшэлэн дүүргэхэ ба трактораа жэшээтэ hайнаар байлгаха ябадалые хангаха.

5. «Коммунар» гэжэ комбайн бүхэнөөр 20 хүдэлмэриин үдэр соо дунда зэргынь абахада 250 гектарhаа доошо бэшэ ургаса хуряаха.

6. «МК—1100» молотилка бүхэнөөр 30 хүдэлмэриин үдэр соо 700 тонноhоо доошо бэшэ таряа сохихо.

7. Зунай сагта шухала тоогой культивациие ябуулжа параа буртаг үбhэндэ даруулангүй байлгаха.

8. Сентябриин 15 хүртэр 16 хүдэлмэриин үдэр соо 8170 гектар талмайда намарай культурын тарилгые дүүргэхэ.

9. 9120 гектар талмай дээрэ намарай хахалалгые тэрэнэй тоодо 7 мянган гектарыень трактораар хахалжа, агротехническэ эрхим болзорнууд соо дүүргэхэ.

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Шэнэ табанжэлэй түсэбые гүйсэдхэхэ ба үлүүлэн гүйсэдхэхын түлөө, шэнэ Сталинска табанжэлэй нэгэдэхи жэл болохо 1946 оной түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөө эмхидхэхые бидэ дурадханабди.

Ажаүйлэдбэридөө зорюулжа hаяын саг соо өөрынгөө орондо хүдөө ажахын элбэг баян продуктнуудые ба түүхэй эдые байгуулхын тула бүхы хүсэеэ табихабди!

Манай инаг Эхэ орон үшөө баян ба хүсэн түгэс болохо болтогой!

Манай вождь ба багша Агууехэ Сталин мандаха болтогой!

Сталинска областиин Селидовскэ МТС-эй коллективэй даалгабаряар: МТС-эй директор ОЗИМИЧЕВ, ахалагша механик ШВЕДЧЕНКО, ахалагша агроном УМРИЛОВ, тракторна бригадануудай бригадирнууд: ПОБЕДА, ДЕРКАЧ, САЛИИ, МОИСЕЕНКО; трактористнууд: ДЗЮБО, ТАТУХ, БОНДАРЕНКО.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Обкомой тогтоолдо хабсаргалта

Республикын колхозуудаар 1946 ондо үбhэ сабшаха, силос дараха ба бүдүүн тэжээл суглуулха ТҮСЭБ

	Аймагууд	Үбhэ сабшалга (гектараар)	Силос дарлага (тонноор)	Бүдүүн тэжээл суглуулха түсэб (тонноор)	
				Хамта	тэрэнэй тоодо нийтын малда
1.	Баргажанай	24000	4500	32580	28381
2.	Байкало-Кударын	1000)	3000	18470	15975
3.	Бичурын	24000	6000	38200	32890
4.	Зэдын	24000	6000	33990	[illegible]0160
5.	Яруунын	50000	4000	48310	41165
6.	Заиграйн	23000	5000	28310	24280
7.	Закаменай	31500	9000	45280	39600
8.	Иволгын	17000	6 00	24890	21545
9.	Кабанскын	1100)	3500	16230	13845
10.	Хэжэнгын	80000	8000	51830	44350
11.	Кударын	19500	3 00	28740	25245
12.	Курумканай	280 0	5000	38930	33865
13.	Кяхтын	16500	2500	17945	16035
14.	Мухаршэбэрэй	29000	7500	46200	40020
15.	Прибайкальска	9000	3000	10100	8685
16.	Сэлэнгын	37500	14500	55550	48805
17.	Тарбагатайн	8000	2500	18290	16295
18.	Торийн	16000	6500	30800	27160
19.	Түнхэнэй	25500	9400	56185	49445
20.	Хоринн	32000	7000	35480	30620
21.	Ахын	4000	2000	13240	12105
22.	Баунтын	7000	1000	7740	7080
23.	Хойто-Байгалай	3500	100	2680	2450

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Табанжэлэй түсэбые hайнаар ойлгуулна

Иволгын аймагай Иволгын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо шэнэ сталинска табанжэлэй түсэб тухай хуулиие шудалха кружок эмхидхэгдэжэ, энэ кружогто колхозой бүхы коммунистнууд ба партиин членэй кандидадууд эдибхитэй hуралсанад.

Гадна, таряанажалай, тракторай ба огородой бригаданууд болон малажалай фермэнүүд дээгүүр агитаторнууд парторганизациин түсэбэй ёhоор занятинуудые үнгэргэнэ. Агитатор Зодбоева гэгшэ табанжэлэй түсэб тухай Хуулиие колхознигуудта hайнаар ойлгуулхаhаа гадна, тэдэнэртэ шэнэ газетэнүүдые уншажа, hүүлэй hонинуудые дуулгадаг байна.

Июниин 9-дэ колхознигуудай хамтын суглаан боложо, энэ суглаан дээрэ колхозойгоо табанжэлэй түсэб тухай тусхай асуудал табижа хэлсээд, үндэр ургаса абахын ба малажалые хүгжүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөөнэй дүлые улам ехээр бадаруулха гэжэ шиидхэбэ. Энэ колхозойхид болбол тус сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозые 1946 он соо үндэр ургаса абахын ба малайгаа түлые бүрин бүтэн абахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ уриба.

Р. ДАШИЕВ.

Манай парткабинедэй зорилгонууд

Партийна кабинедэй гол шухала зорилгонь болбол партийно-политическэ hуралсалые эмхидхэхэ ба марксизм-ленинизмые өөhэдөө шудалагшадта туhалха ябадал болоно. Манай аймагай партийна организацида марксизм-ленинизмын зохёолнуудые 100 гаран хүн өөhэдөө шудалжа байна. Парткабинедэй дэргэдэ саг үргэлжын 8 семинар эмхидхэгдэжэ, өөhэдөө шудалагшадтай политическэ ба теоретическэ темээр хөөрэлдөөн ба лекцинүүдые үнгэргэдэг байха юм.

hаяхан «алхам урагшаа ба хоёр алхам гэдэргээ» гэhэн В. И. Ленинэй номоор теоретическэ хөөрэлдөөн үнгэргэгдэбэ. Мүн тэрэшэлэн «Диалектическа ба историческа материализм тухай» нүхэр И. В. Сталинай номоор семинар хэгдэhэн байна.

Парткабинедэй дэргэдэ энэ оной эхилhэнhээ хойшо ВКП(б)-гэй историин хуряангы курсаар 25 консультацинууд үнгэргэгдөө. Мүн баhа табанжэлэй түсэбэй гол зорилгонууд тухай лекци ба элидхэлнүүд парткабинедэй түсэбэй ёhоор хэгдэhэн байна.

Партийна кабинедэй дэргэдэ эмхидхэгдэhэн лекторскэ бүлэг болбол ажалшан арадай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие муу бэшээр ябуулна.

Аймгазетын редактор нүхэр Сабжаев, ВЛКСМ-эй айкомой секретарь нүхэр Гумпылов ба аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Нимаев ба бусад ВКП(б)-гэй айкомой ба парткабинедэй даалгабаряар политическэ удхашанартай лекцинүүдые уншабад.

ВКП(б)-гэй айкомой хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Еранский, Самондуев, Раднаев ба бусад табанжэлэй түсэб тухай хууляар аймагай колхозуудаар, МТС болон предприятинуудаар хэдэн дахин лекцинүүдые хэбэ.

Эдэнэр партийна кабинедэй эдибхитэй агитаторнууд болоно. Манай лекторнууд парткабинедэй заабари абажа, тэрэнээ түсэбэй ёhоор бэелүүлдэг байха юм.

Марксизм-ленинизмые өөhэдөө шудалагшадта парткабинедэй библиотекын удхашанар угаа ехэ юм. Тиимэhээ манай библиотекэдэ элдэб, марксизм-ленинизмын зохёолнууд, уранhайханай литературануудаар баян юм. Мүн справочна ба картотекын столнууд хүдэлмэрилнэ.

Партийна кабинет соо табанжэлэй түсэб тушаа 10 диаграммануд ба 40 фотомонтажууд эмхидхэгдэбэ. Табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын хэрэгтэ бүхы ажалшадые уряалhан плакадууд ба лозунгнууд няагдаhан хай.

Манай партийна кабинедэй саашанхи зорилгонууд хадаа дүрбэдэхи сталинска табанжэлэй түсэб тухай хуулиие арад зондо нэбтэрүүлэн ойлгуулха хүдэлмэриие партийна кабинедээр дамжуулан улам эршэмтэйгээр ябуулха ябадалда болоно. Табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадалда манай хүтэлбэрилхы кадрнуудhаа марксистско-ленинскэ теориин асуудалнуудые гүнзэгыгөөр мэдэхые эринэ. Тиимэhээ партийна, советскэ болон комсомольско организацинуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэришэдэй идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ саг үргэлжын бодото хүтэлбэри ба туhаламжа үзүүлхэ хэрэгтэй.

Д. ЦЫБИКЖАПОВ.
ВКП(б)-гэй Сэлэнгын айкомой партийна кабинедые даагша.

Малаа дахин hубайруулхань гү?

Ороонной кампани болбол малажалай хүгжэлтые амжалтатайгаар шиидхэхэ гэhэн онсо шухала ябуулга мүн гэжэ манай олонхи колхозуудай мэдэдэг болоhониинь мэдээжэ. Гэбэшье, энэ хэрэгтэ Байкало-Кударын аймагай колхозууд харюусалгагүйгөөр хандажа байха юм.

Июниин 5-ай мэдээгээр аймаг доторхи колхозуудта байгаа 516 гүүдhээ—190 толгойнь, 1840 үнеэдhээ—250 толгойнь ороондо оруулагдаhан байна. Тиин ороонной кампаниин эхилхэ үедэ азарга, буха болон түрэхэ малнуудаа шэнээ шадал hайнтай байлгахын түлөө ямаршье хэмжээнүүдые абаагүй, харин ороондо табиха азаргануудаа хүрэнгэ шэрэлгэ ба колхоз доторхи элдэб хүдэлмэридэ хэрэглэн, ороонной кампани таhалдуулха тухандань хүргэбэ.

Гадна, колхоз бүридэ ороонной кампаниин ямар ябажа байhанай мэдээн гэжэ байхагүй юм. Иимэ харюусалгагүй ябадалые үндэhөөрынь усадхажа, эрид шанга хэмжээнүүдые бэелүүлхын түлөө аймагай газарай таhаг ба ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд анхаралаа табяагүй байна. Мүн ВКП(б)-гэй айком, аймагай гүйсэдхэхэ комитедшье малые ороондо оруулха тухай колхозуудhаа эрилтэ хэдэггүй шахуу. Жэшээлхэдэ, ВКП(б)-гэй айкомой 2-хи секретарь нүхэр Алексеев Шергинскэ сельсоведэй „Красный пахарь“ гэжэ колхоздо 6 хоного зуураа, гансал хабарай тарилгые шангадхаад, энэ колхозой малажал, илангаяа ороонной кампаниин тухай нэгэшье асуудал табяагүй буцаhан байха юм. Мүн ВКП(б)-гэй айкомой инструктор нүхэр Лабанов гэгшэ Хандалиин сельсоведэй, Пушкинай нэрэмжэтэ колхоздо хабарай тарилгаар гаража ерээд hара шахуу байха зуураа, тус колхозой малажалай ехэ хойно гээгдэhэн, ороонной кампани саг болзор соонь ябуулжа шадаагүй байhыень хүсэд мэдэжэ байгаад, ямаршье хэмжээнүүдые абангүй орхибо.

Тиимэдэ, Байкало-Кударын аймагай партийна, советскэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд эдэ дутуунуудаа энэ гэhээр усадхажа, малажалые хүгжүүлхэ түсэб үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ гаргаха ёhотой.

Д. ПОТЕЕВ, ВКП(б)гэй обкомой инструктор.

АГИТАЦИОННО-ОЙЛГУУЛАМЖЫН ХҮДЭЛМЭРИИЕ ХАА-ХААНАГҮЙ hАЙЖАРУУЛХА

Табанжэлэй түсэб баталhантай дашарамдуулан партийна организацинуудай ябуулха агитационно-пропагандистска хүдэлмэри тухай ВКП(б)-гэй ЦК ба Обкомой заабаринуудые үндэhэлжэ, манай республикын аймагууд ба районуудаар табанжэлэй түсэб тухай хуулиие нэбтэрүүлэн ойлгуулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана.

Хүсэдбэшэ мэдээгээр, республикын колхозуудаар, МТС болон предприятинуудаар үнгэрэгшэ hарада 12 мянган хөөрэлдөөн, 1.386 лекци ба элидхэлнүүд табанжэлэй түсэб тушаа хэгдэhэн байна.

Политическэ агитаци тухай имагтал үнгэргэгдэhэн элидхэлнүүд, хөөрэлдөөнүүд ба суглаануудай тоо дээрэhээ хараад тобшолол хэжэ болохогүй.

Манай хүдэлмэриин амжалтануудай гол баримта болбол тус хүдэлмэри үйлэдбэриин амжалтада ямар нүлөө гаргаhан дээрэhээ сэгнэгдэхэ ёhотой гэжэ „Партийное строительство“ журналай түрүү бэшэг соо хэлэгдэhэн байна. Энэ талаар Сэлэнгын партийна организаци ехэхэн амжалтануудые туйлаhан байна.

Сэлэнгын аймаг болбол хабарай тарилгын түсэб хаhа саг соонь, эрхим шанартайгаар дүүргэhэн аймагуудай нэгэн болоно. Мүн адуу мал үсхэбэрилхэ талаар нэгэ зарим амжалтануудые туйлаhан ба аймагай ажаүйлэдбэриин предприятинууд хурдан түргэнөөр ургажа, үйлэдбэриин бүтээсые нилээд дээшэлүүлhэн байха юм.

Аймагай ажахын шухала зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэhэн ябадал хадаа тэндэхи бүхы ажалшадай табанжэл соо хараалагдаhан гүн ехэ зорилгонуудые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байhыень гэршэлнэ.

ВКП(б)-гэй Сэлэнгын айком ба эхин партийна организацинууд болбол табанжэлэй түсэб тухай хуулиие үргэнөөр нэбтэрүүлэн ойлгуулха тушаа ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри үдэрhөө үдэр бүри хэhэн байна.

Арадай ажахые hэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай нүхэр Вознесенскиин элидхэл абамсаараа айком болбол энэ түсэбтэй дашарамдуулан агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулха, энэ түсэб гүйсэдхэхын түлөө ажалшадые зоригжуулан элсүүлхэ тушаа ехэхэн эмхидхэлэй ба практическа хүдэлмэринүүдые хэжэ эхилhэн байгаа.

Май hарада агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй, агитаторнуудай болон партийна организацинуудай секретарьнуудай зүблөөнүүд үнгэргэгдэжэ, тэрээн дээрэ табанжэлэй түсэб тушаа хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулха тухай хэлсэhэн байха юм.

Аймагай центрын парткабинет соо табанжэлэй түсэб тушаа лекци хөөрэлдөөнүүд, консультацинууд хэгдэhэн, түсэбтэ зорюулагдаhан выставкэ эмхидхэгдэhэн байна.

ВКП(б)-гэй айком болбол агитационно-пропагандистска хүдэлмэридэ аймагай партийна, советскэ ба ажахын активые үргэнөөр хабаадуулhан байна. Жэшээлхэдэ, газартаряалангай таhагые даагша нүхэр Дандаров болбол hүүлшын үе соо шэнэ табанжэлэй түсэб тухай 3 лекци, „Социализм“ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Дараев мүн 3 лекци уншаhан байна.

ВКП(б)-гэй айкомой мэдээнэй ёhоор, табанжэлэй түсэб тухай хуулиие 732 хүн, тэрэнэй 200-ниинь өөhэдөө шудалжа байна. Хуулиие шудалха ябадал ВКП(б)-гэй Обкомой дурадхаhан тематикын ёhоор үнгэргэгдэнэ.

Табанжэлэй түсэб тухай хуулитай танилсаха хүдэлмэри аймагай зарим партийна организацинуудаар эрхимээр табигданхай. Жэшээлхэдэ, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци (секретариинь СССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Тогочи Данзанов) табанжэлэй түсэб нэбтэрүүлэн ойлгуулха талаар ехэхэн хүдэлмэри хэhэн байна.

Табанжэлэй түсэб шудалха кружогуудта бүхы колхознигууд хабаадуулагдаа. Тэндэхи агитколлективэй эрхим агитаторнууд нүхэд Халзанов, Ринчинов, Бадмаев гэгшэд агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие эрхимээр ябуулна. Мүн баhа табанжэлэй түсэб дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн колхознигуудай дунда эршэмтэйгээр дэлгэрэв.

Гэхэтэй хамта зарим аймагуудта дутуу дунданууд олон бии. Прибайкальска айком ба тэрэнэй агитаци ба попагандын таhагые даагша нүхэр Горин болбол шэнэ табанжэлэй түсэб тухай хуулиие нэбтэрүүлэн ойлгуулха талаар өөдтэй юумэ хэнэгүй. Тус аймагай Батуринска ба Татауровска партийна организацинуудай коммунистнууд мүнөө хүртэр табанжэлэй түсэб тухай хуулиие шудалдаггүй ба энээниие бусадта нэбтэрүүлэн ойлгуулха хүдэлмэридэ тон эдибхигүйгөөр хабаадалсана. „7-й Съезд Советов“, „1 мая“, Лазогой, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай колхознигуудай дунда энэ табанжэлэй түсэб тухай хууляар хөөрэлдөөн ба элидхэлнүүд үнгэргэгдэнэгүй. Полевой стануудта агитаторнууд үсөөн харагдадаг байха юм. Мүн тэрэшэлэн социалистическэ мүрысөөн муугаар эмхидхэгдэhэн ба тус аймагай ажалшадай Байкало-Кударын аймагтай баталhан социалистическэ договор тухай эндэхи колхознигууд мэдэхэгүй байна.

Мүн тэрэшэлэн Кударын аймагай партийна организаци агитационно-пропагандистска хүдэлмэриие мууса ябуулна. Эдэ бүхы дутуу дунданууд хадаа ВКП(б)-гэй зарим айкомууд ба райкомуудай секретарьнуудай шэнэ табанжэлэй түсэб тухай хуулиие нэбтэрүүлэн ойлгуулха тушаа гаргаhан ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба Обкомой заабаринуудые гарай хүтэлбэри болгожо шадаагүй байhаниинь гэршэлнэ.

Тиимэhээ, эдэ партийна организацинууд болбол өөhэдынгөө агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие эрид hайжаруулжа, агитационно-нэбтэрүүлгын хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар ябуулха уялгатай.

Энэ хүдэлмэриие богонихон болзорой кампани гэжэ болохогүй байна. Энэ хүдэлмэри болбол энээнhээ хойшо манай партиин эрхилхэ агитационно ба пропагандистска хүдэлмэриин тон шухала нэгэ хубинь мүн болоно.

А. КОСТЕЕВ.

Хэжэнгын партийна активай суглаанhаа

hаяхан ВКП(б)-гэй Хэжэнгын айкомой партийна активай суглаан боложо, энэ суглаанда аймагай партийна организацинуудай секретарьнууд, колхозуудай түрүүлэгшэнэр, полеводческо ба тракторна бригадануудай бригадирнууд—хамта 112 хүн хабаадалсаба.

«СССР-эй арадай ажахые hэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб ба партийна организацинуудай зорилгонууд тухай» асуудалаар ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Номоев элидхэл хэбэ.

Аймаг соохи ажахын гол hалбари болохо малажалые хүгжөөхэ, таряа талханай валова суглуулгые дайнай урда тээхи хэмжээнhээ үлүүлэн гараха, мүн тэрэшэлэн арад зоной ажаhуудалые саашадань hайжаруулха тухай 12 хүн үгэ хэлэбэ.

Актив дээрэ „Комсомол“ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Эрдынеев иигэжэ мэдүүлбэ:

—Манай колхоз табанжэлэйнгээ түсэб зохёожо эхилбэ. Энэ табанжэлэй түсэбэй проектээр колхозой адуу малай тоо толгой нилээд ехэ ургаха ба ашаг шэмэнь дээшэлүүлэгдэхэ байна. 1945 онойхитой жэшээлбэл 1950 ондо эбэртэ бодо мал 31 процент ургалта болохо, адуу моридой тоо толгой 49 процент, хони ямаанай тоо толгойе 82 процент хүртэр олон болгохо гэжэ түсэблэhэн байнабди.

Мүн тэрэшэлэн табанжэлэй түсэбэй проект соо колхоздомнай хүнэй hууха гэр байра түхеэрэлгэ үргэнөөр ябуулагдаха, электричествотэй ба радиотой болгодохо талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдэхэ байна,—гэбэ.

Суглаанда хабаадагшад табанжэлэй түсэб тухай хуулиие нэбтэрүүлэн ойлгуулха талаар агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри зарим нютагуудаар, тэрэ тоодо „Ударник“, Ворошиловай, Кировай, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудаар тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана гэжэ тэмдэглэhэн байгаа.

Суглаанда хабаадагшад шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэб тухай хуулиие арад зоной дунда үргэнөөр нэбтэрүүлхэ ба тэрээниие дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн дэлгэрүүлхэ тушаа партийна, советскэ болон комсомольско организацинуудые уялгалhан шиидхэбэри баталан абаа.

П. СЕМИУСОВА.

АГИТАЦИОННО ХҮДЭЛМЭРИИН ҮРЭ

банжэлэй түсэб тухай хуулиие далха худэлмэриие Хандаайн мехлесопунктын партийна н организацида (ВКП (б)-гэй омой парторг нүхэр Нарицын) лмээр эмхидхэгдэһэн байна. э 157 хүниие хабаадуулһан ружок бии. Кружогуудайнь заянууд саг үргэлжэ болоно. рхим агитаторнууд нүхэд Аронова, Ковелин ба бусад табанай түсэб тухай хуулиие нэбүүлхэ талаар ехэхэн худэлмэри э.

ай һара соо Мехлесопунктын лмэришэд ба албахаагшадай да табанжэлэй түсэб тушаа бэрэлдөөн үнгэргэгдэжэ, тэн 570 хүн хабаадуулагдаһан а.

ун лесопунктын харюусалгата лмэрилэгшэд—директор Соботэрэнэй орлогшо Гытыпов, дбэшэ дунда һургуулиин багОканин гэгшэд һүүлэй үедэ б темэнүүдээр 5—5 лекцинүүуншаһан байха юм.

банжэлэй түсэб дүүргэхэ ба лөн дүүргэхын түлөө социалистическэ мурысөөн энэ коллективэй дунда үргэнөөр дэлгэрээ. Мурысөөндэ оролсоһон худэлмэришэд ба албахаагшад май һарын модо шэрэхэ түсэб 155 процент дүүргэхэ зуураа ажалай бүтээсые 20 процент дээшэлүүлһэн байна.

Социалистическэ мурысөөндэ транспортна цех (начальнигынь нүхэр Корнев) үйлэдбэриингөө түсэб 110 процент гүйсэдхэжэ, Лесопунктын дирекциин ба профсоюзна организациин дамжуулгын Улаан туг абаба. Цехын эрхим стахановецууд нүхэд: Хомяков һарынгаа даалгабариие—163 процент, Зинченко—129 процент, Суханов—124 процент дүүргэжэ, социалистическэ мурысөөнэй түрүүшүүлэй зэргэдэ оролсоһон байна.

Энэ цэхи партийна организаци ба лесопунктын дирекци саашадаа энэ туйлаһан амжалтануудаа бэхижүүлхэ ёһотой.

К. СКВОРЦОВ,
ВКП(б)-гэй Обкомой ой модоной ажаүйлэдбэриин, таһагай инструктор.

Загаһа барилгын табан һарын дүнгүүд ба ойрын зорилгонууд

ай сагай загаһа барилгын үе ко, загаһа тушаалгын гүрэнэй абариие гүйсэдхэхын шиидхэг ерэбэ. Энээнтэй дашарамн Байкалорыбтрестын предтинуудай худэлмэриин зарим дүнгүүдые гаргахада болохо рын гол зорилгонуудые тэмхэ шухала байна.

циалистическэ мурысөөе дэлһэнэй ба загаһашадай, загаолбосоруулгын мэргэжэлтэдэй тэй ажалай үрөөр Байкалорест болбол 1946 оной нэгэ квартал соо нилээд амжалтае туйлаһан байна гэбэл: заай ажаүйлэдбэриин Министын ба ВЦСПС-эй Президиушиидхэбэреэр Байкалорыбтрест Бүхэсоюзна гурбадахи шанртэжэ, 88 мянган түхэриг байна. Мүн тэрэшэлэн бүхэа шанда хүртэгшэд гэбэл: Баргажанай МРС—40. мянтүхэриг; Кабанскын аймагай ьско сельсоведэй «Байкал» загаһабарилгын колхоз—15 н түхэриг ба Сэлэнгын аймаМолотовой нэрэмжэтэ хүдөөын колхозой загаһабарилгын а— 9 мянган түхэригэй хүртэһэн байна.

калорыбтрестын предприяти ба Буррыбакколхозсоюзаар үлэгдэдэг загаһабарилгын ууд болбол эдэ амжалтануушанхи һарануудта үргэлр байна. Загаһабарилгынгаа һарын программые бүхы рээ 131,5 процент дүүргэө. даа загаһашадай амжалтаалай ашаар туйлагдаһан юм. Эдэ амжалтануудые дээ гээгдэжэ ябаа хүдөө й артельнүүд юундэ туйлажа агүйб? Кабанскын, Хойгалай ба Баргажанай аймахүдөө ажахын колхозууд загаһа тушааха талаар ехэ гээгдэлтэй. Жэшээлхэдэ Кабанскын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын колхоз (түрүүлэгшэнь Бабенцев) 70 центнерэй орондо табан һара соо 9 центнер загаһа тушааһан байна. Мүн аймагай Шагаевска сельсоведэй «Победа» гэжэ колхоз (түрүүлэгшэнь Агеев) 70 центнерэй орондо 10 центнер. «Социализмын зам» колхоз (түрүүлэгшэнь Нечкин) 80 центнерэй орондо 15 центнер, «17 Октября» колхоз 35 центнер тушааха түсэбтэй аад, табан һара соо оройдоо 87 килограмм загаһа гүрэндэ тушааһан байна. Тиихэдэ «Майн 1», «Красное знамя» мэтын колхозууд гүрэндэ загаһа тушаалгаяа үшөө эхилээгүй.

Ойрын зорилгонууд болбол хүдөө ажахын колхозуудай загаһанай фермэнүүдэй гээгдэлые усадхажа, гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадал мүн болоно.

Загаһабарилгын колхозуудай зорилгонууд хадаа туйлаһан амжалтануудаа алдахагүй, загаһашадай дунда социалистическэ мурысөөе улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ ба бариһан загаһанай өөрынь үные химдаруулха ябадалнууд мүн болоно.

Эдэ бүгэдые туйлахын тула загаһабарилгын багажа зэмсэгүүдые зүбөөр ашаглаха, «кавасаки» гэжэ маягай судные үргэнөөр хэрэглэхэ, нэгэ янзын загаһа барилгаһаа ондоо янзын барилгада хурдан түргэн шэлжэн орожо шададаг болохо ба загаһабарилгые зүбөөр ба габшагайгаар ударидаха хэрэгтэй.

Байкалорыбтрест болбол эдэ бүгэдые бэелүүлжэ, дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй түрүүшын жэлэй шухалын шухала зорилгые гүйсэдхэхэ ёһотой.

К. СПЕЛИТ,
Байкалорыбтрестые эрхилэгшын орлогшо.

Шэнэ һуралсалай жэлдэ бэлэдхэл

р-Шэбэрэй аймагай Суулолоон жэлэй һургуулиин хи классуудта классһаа оролгын шалгалта эрхигэргэгдэбэ. Тэрэнэй һүүргуулиин шадарай Ленинэмжэтэ колхоз һургуулижэ үгэхэ ёһотой түлеэ тула багшанарайнь хүдоро һурагшанарые ойдо .

ай нэрэмжэтэ колхозой агшэ нүхэр Норбоев, парэр Д. Тогочеев һурагшаүсхэлые халуунаар дэмтэдэнэртэ али болохо туһа үзүүлнэ. Гэбэл колхозһоо ен үбгэдые тэдэнэртэ заажа үгэхын тула томилһон байна. Мүн тэдэнэрые эдеэ хоолоор эрхимээр хангадаг. Түлеэ бэлэдхэлдэ байһан һурагшадые уһаар, эдеэ хоолой продуктаар таһалгаряагүй хангахын тула энэ хэрэгтэ тусхай хүн томилогдонхой.

Һурагшадай түлеэ бэлэдхэхэ ябадалые хүтэлбэрилгэдэ һургуулиин зүгһөө бүхы һурагшад хабаадалсадаг байна. Һургуулиин директор нүхэр В. М. Мататханова, һургуулиин комсорг-багша Л. Б. Гуракшаева ба бусадай хүтэлбэреэр хүдэлмэрилдэг һурагшад эрхим жэшээ харуулна. Эдэнэр өөрэдынгөө үдэрэй нормые 100—150 процент дүүргэнэ.

Ж. ЦЫБАНОВ

кэ СССР-эй Таласска районой Дмитриевск тосхондохи дунда байшан.

Л. Вильчинскии фото. (ТАСС-эй фотохронико).

Армиһаа табигдагшадта—анхарал ба оролдолго!

Бидэнэрэй үзүүлһэн туһаламжа

Нёдондо зун болоһон СССР-эй Верховно Соведэй XII сесси болбол дайлалдажа байгаа армиин сэрэгшэдэй ахажаал наһатаниие сэрэгэй албанһаа табиха тухай хуули баталан абаһан байна. Энэ хуулиин үндэһөөр бүхы советскэ ба ажахын организацинууд албанһаа табигдажа гэртээ ерэһэн илагша сэрэгшэдтэ тон ехээр анхаралаа табиха уялгатай байха юм.

Советскэ правительствын, большевистскэ партиин үзүүлһэн эхэ эсэгын анхарал бодотоор бэелүүлэгдэжэ байна. Хэдэн зуугаад ба мянгаад хүнүүд армиһаа табигдажа, амгалан сагай ажалда бусаа.

Урдань манай заводто хүдэлмэрилжэ байһан 650 гаран хүнүүд армиһаа табигдажа гэртээ ерээ. Эдэнэр үйлэдбэри дээрэ үндэр дээдэ мэдэрэл ба жаяг заршам харуулна. Тэрээнһээ гадна армида ябажа олоһон өөһэдынь эмхидхэхы шадабари айхабтар ехэ юм. Иимэ ушарһаа үйлэдбэриин даалгабариие гүйсэдхэхын түлөө тэмсэлдэ эдэнэр эдибхитэйгээр хабаадалсана.

Гүрэнэй даалгабариие гүйсэдхэхэ хэрэгтэ амжалтатайгаар худэлмэрилжэ, өөһэдынгөө хүсэ шадал ба шадабари мэргэжэлые гарган харуулжа байһан хүнүүд олон бии. Эрхимээр худэлмэрилжэ байһан нүхэдүүд гэхэдэ: Еронов Лисов, Емельянов, Дзюба, Дротин, Картошкин, Иванов, Стецкин ба бусад болоно.

Улаан Армиһаа табигдажа ерэһэн сэрэгшэдые ажалда оруулга хадаа тэдэндэ культурна ажабайдалай услови байгуулха ябадалтай таһаршагүй холбоотой байна. Заводой олониитэ болбол энэ байдалые харалсажа, армиһаа табигдагшадта али болохо туһаламжа үзүүлнэ.

Фронтһоо ерэгшэдтэ 6 парын туршада 36 шэнэ байра үгтэһэн ба мүн 42 байрануудта заһабари хэгдээ. Бүлэгүй ганса хүнүүдые хамтын байрада оруулха ябадал эмхилхэгдээ. Эдэнэр бултадаа түлишэ ба огородой эдеэгээр хангагдаһан байна. Гадна, армиһаа табигдагшад бүхэн 300 түхэригтэ хүртэр мүнгэндэ валенка, телогрейкэ, дотор хубсаһа, холопчатобумажна костюм гэхэ мэтые ба бусад эд гүрэнэй сэнгээр абадаг байна. Тэрээнһээ гадна армиһаа табигдагшадта 8.600 түхэригэй туһаламжа бусаалтагүйгөөр үгтөө. 300 түхэригэй аванс хүн бүридэ үгтөө.

Культурын байшан болбол тусхай һуури түлбэригүйгөөр наада харахын тула тэдэнэртэ тусхайлан орхидог байна.

Тэдэнэрэй бүлэнэрые ба зөөри хогшолые 130-200 километрын газарта байһан аймагуудһаа асархын тула автомашина үгтэһэн байна. Мүн армиһаа табигдагшадай бүлэнэрые Чита, Красноярск гэхэ зэргын городуудһаа асархын тула заводой зүгһөө тусхай вагон томилогдоһон байха юм. Эдэ бүхы хэмжээ-ябуулгануудта гаргашалагдаһан зөөри заводынь бэе дээрээ даажа абана.

Гутал хубсаһа оёдог мастерскойнууд армиһаа табигдагшадай хэрэгсэлые хамагай түрүүндэ хангадаг юм. Мүн байрын гэр барилгада урьһаламжа үгтэхэ байна. Олон бүлэтэй хүнүүдтэ эд бараагай нэмэлтэ ордернууд үгтэдэг юм.

Гэбэшье һаа, шухала анхаралаа хандуулмаар дутагдалнууд бии. Комсомольско актив, зарим цехүүдэй начальнигууд болон заводой таһагууд армиһаа ерэгшэдэй гэр байраарынь ходо ябажа һонирходоггүй, тэдэнэртэй хөөрэлдөө үсөөнөөр хэдэг ба мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ тухай һанал бодолоо багаар табидаг байна.

Мүнөө Улаан Армиһаа гурбадахи ээлжээнэй табилгаар хүнүүд ерэжэ байна. Фронтдо ябажа гараһан эдэнэр бүгэдэ арадай анхаралаар хүреэлэгдэнэ. Манай завод Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ ямаршье бэрхэшээлнүүдые дабан гаража шадаһан сэрэгшэдые хүлеэн абажа эхилээ. Тэдэнэр Эсэгэ оронойнгоо урда өөһэдынгөө уялгые дүүргэө. Мүнөө амгалан байдалай зохёохы ажал хүдэлмэридэ эршэмтэйгээр оролхые ехээр эрмэлзэнэд.

Армиһаа табигдагшадта халуун анхаралаа табилга хадаа хамагай түрүүндэ тэдэниие ажал хүдэлмэридэ түбхинүүлхэ, культурна, ажабайдалай ба үйлэдбэриин һайн услови байгуулжа, оронойнгоо ажахые һэргээн бодхоохо ябадалда түргэнөөр ба эдибхитэйгээр хабаадуулхын тулада онсо анхаралаа хандуулха хэрэгтэй.

Л. СОКОЛОВСКИЙ,
ПСЗ-гэй кадрнуудые эрхилхэ ба ажал хүдэлмэридэ түбхинүүлхэ таһагай инструктор.

Фронтовигууд жэшээ харуулан ажаллана

Улаан Армиһаа нэгэдэхи ба хоёрдохи ээлжээнэй табилгаар 20 гаран хүн Зэдын аймагай Дэрэстэйн сельсоведэй „Социализм" колхоздо ерэһэн байна. Эдэнэй олонхидынь немецко-фашистска булимтарагшадтай болон японско империалистнуудтай хатуу зоригтойгоор дайлалдаа. Олон нүхэд һайшаал магтаал ба гүрэнэй үндэр хайрада хүртэбэ.

Жэшээлхэдэ, анханда тракторист ябаһан Шойбонов Ринчин Убаевич гэгшэ Улаан Тугта Суворовой ордентo Киевскэ—Житомирско артиллерийскэ дивизидэ алба хэжэ ябаа. Энэ дивизи хадаа фашистска булимтарагшадай уурхай Берлиндэ түрүүн сүмэрэн орогшо дивизинүүдэй нэгэниинь болоно. Улаан Одоной орден, „Дайшалхы габьяагай түлөө" медаль болон „Германиие илаһанай түлөө", „Берлиниие абаһанай түлөө", „Прагые сүлөөлһэнэй түлөө" гэһэн медальнуудаар шагнагдаа.

Мүн юрын колхозник Цыденов Батажап Сталинградһаа Берлин хүрэһэн гвардейскэ полктой героическа замаар ябажа бусаа. Тэрэ болбол Улаан Тугай орденоор „Баатаршалгын түлөө" медаляар шагнагдаһан байна. Мүн „Сталинградые хамгаалһанай түлөө", „Берлиниие абаһанай түлөө", Германиие илаһанай түлөө" медальнуудаар тэрэнэй энгэр шэмэгдэнэ.

Данжуров Цыренжап Советскэ Союзай Маршал Коневой боецүүдэй дунда героическа замаар дайлалдаа. Тэрэ хадаа гүрэнэй дээдэ дүрбэн шагналда хүртэһэн юм. Лейтенант Жимбеев Цыбикжап дайшалхы нүхэлөөрөө хамта Кенигсберг городые абалсаа. Шэн габьяатай дайлалдаһанайнгаа түлөө тэрэ болбол гурбан шагналда хүртэһэн байна.

„Социализм" колхоз (түрүүлэгшэнь Д. Бадмаев) нютагайнгаа алдар солото хүнүүд болохо фронтовигуудта халуун угтамжа эмхидхэдэг байна. Тэдэнэрэй гэр байрын заһабарилгада ба эдеэ хоолой талаар ехэхэн туһаламжа үгэбэ.

Фронтһоо бусажа ерэһэн нүхэдүүд үсөөхэн хоногой болзор соо амараад, ажал хүдэлмэридэ эдибхитэйгээр ородог гуримтай. Тэдэнэр болбол газарай ажалда болон малажалай фермэнүүдтэ хүдэлжэ эхилнэ. Данжуров Цыренжап колхозойнгоо газартаряалангай нэгэдэхи бригадын бригадираар томилогдоһон байгаа. Тэрэ өөрынгөө бригадые эмхидхэн бэхилжэ, хододоо байха звенонуудые байгуулан, ажалай заршам һайжаруулжа хүдэлмэреэ эхилээ. Тарилгада хэрэглэгдэхэ зэр зэмсэгүүдээ заһабарилжа, олдоһон дутуу дунданууды дары усадхаха хэмжээнүүдые абаба.

Бэлэдхэлэй эдэ хүдэлмэринүүд хии талаар ошоогүй, харин тарилгын үедэ һайн үрэ харуулаа. Ц. Данжуровай бригада хабарай тарилгын эхинһээ хойшо колхозойнгоо гурбан бригаданууд соо түрүү һуури эзэлһэн байна.

Ороһото культуранудай тарилгын түсэбые дүүргээд, хоёрдохи бригададаа туһаламжа болгон 60 га шэниисэ тариба. Мүн тэрэнэй удаа оройн культуранудай тарилгые эршэмтэй тариһан байна. Нүхэр Данжуровай бригада колхозойнгоо правлениин ба парторганизациин дамжуулгын улаан тугые хабарай тарилгын эхинһээ хойшо хатуу бүхөөр барижа ябана.

Мүн фронтовик Р. Шойбонов һайнаар ажаллана. Тэрэ хадаа ГАЗ—АА гэжэ автомашина шэнээр суглуулан заһабарилба. Тэрээгээрээ нүхэр Шойбонов колхозой ажалда ехэхэн туһаламжа үзүүлээ.

Колхозой барилгашадай бригадые фронтовик Мункуев Добдон толгойлон ударидана. Хүдэлмэриингөө энэ участок дээрэ тэрэ хадаа айхабтар ехэ ажал хэбэ. Тэрэнэй бригада хабарай үедэ 300 һууритай клуб урилжа, мүн колхознигуудай 8 гэрнүүдые заһабарилан шэнэдхэһэн байна. Тэрээнһээ гадна автомашинын гараж, мастерской шэнээр бариһан ба гурбан амбаарнуудые заһабарилба. Мүн колхозой электростанциин барилгада болон ондоо хүдэлмэридэ хэрэглэгдэхэ 950 кубометр модо бэлэдхээ.

Фронтовигууд Цырендоржи Гырылов, Цэндэ Данзанов гэгшэд үдэрэйнгөө нормые хододоо 110-һаа 150 процент дүүргэжэ, һайн жэшээ харуулна.

Мүн армиһаа бусажа ерэһэн Лубсан Аюшеев малажал дээрэ хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлнэ. Малай түл абалга энэ жэл соо гансашье хоролтогүйгөөр үнгэрөө. Тэрэнэй оролдосотой һайнаар харууһалһанай ашаар малнуудынь турангүй, тамир тэнхээ һайнтайгаар ондо оробо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указай ёһоор Улаан Армиһаа гурбадахи ээлжээндэ табигдажа ерэхэ зонуудаа „Социализм" колхоз мүн лэ халуунаар угтажа байна. Тэрэ хэрэгтэ зорюулагдажа 3 центнер таряа талханай зүйл таһалагдаа. Мүн армида алба хэгшэдэй түбхинэн орохо 6 гэрнүүд заһабарилагдаа. Мүн фронтовигуудай 10 бүлэнэртэ туһаламжа үзүүлэгдэһэн байна.

Д. ЖИГМИТОВ.

Дайнай инвалидуудые ажалда оруулха тухай

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидуудые ажал хүдэлмэридэ оруулан түбхинүүлхэ гээшэ шухала зорилго болоно. Тиимэһээ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет инвалидуудай артельнүүдэй шатаар доро дурсагдаһан хэмжээ ябуулгануудые абаха гэжэ тогтоогоо. 1946 ондо Бурмонкоопинсоюзай шатаар 70 инвалидуудые, тэдэнэй тоодо Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай 50 хүниие ажал хүдэлмэридэ абаха түсэб баталагдаба. Тиихэдэ ажал хүдэлмэридэ абтаһан инвалидуудай тоо 1947 оной январиин 1-дэ 400 хүн болгогдохо ба тэдэнэй 110 хүниинь Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидууд байха ёһотой.

1946 ондо хоёр артель ба 10 мастерской, тэдэнэй тоодо гутал сабхи заһабарилха 6, хубсаһа хунар хадхаха 3, металлаар хэһэн юумэ заһабарилха 1 мастерской шэнээр эмхидхэхые Бурмонкоопинсоюзые (нүхэр Зонииие) уялгалба. Мүн артельнүүдэйнгээ инвалидуудые ажалда оруулха түсэбүүдээ хэрзэргэ бэелүүлжэ байһаниие саг үргэлжэ хинажа байхые дурадхагдаба.

Улан-Удын, Бабушкинай ба Кяхтын гүйсэдкомуудые болон Мухар-Шэбэрэй, Баргажанай, Заиграйн, Кабанскын ажалшадай депутадуудай аймсоведуудые доро дурсаглаһан хэмжээ-ябуулгануудые абахые уялгалба.

Мастерской түхээрэхэ үйлэдбэриин гэр байра олохо ба шэнээр бариха ябадалдань туһаламжа үзүүлхэ.

Артельнүүдэй дэргэдэ туһалбариин ажал байгуулхадань зохихо туһаламжа үзүүлхэ ба тарилга хэхэ газараар, хүрэнгөөр ба үтэгжүүлгээр хангаха.

Артельнүүдэй инвалидуудые ажалда түбхинүүлхэ түсэбөө хэрзэргэ дүүргэжэ байһан тухай тэдэнэй тоосоо саг үргэлжэ дуулажа байха ба тэрэ түсэбэй дүүргэлтые хинажа байха.

Бурмонкоопинсоюзай талаар хүдэлмэрилжэ байһан 12 инвалидуудые амаралтын гэр ба курортнуудта путевкоор хангахые, мүн артельнүүдтэ ажалые хамгаалалга ба ажалай аюулгүйе сахиха ябадалай ямараар табигдаһаниие хинажа байхые Бурмонкоопинстрахкассые (нүхэр Мироновае) уялгалба.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Госплании—ехубаарилгын түсэб зохёоходоо—түрүүшын ээлжээндэ инвалидуудай кооперацинуудые түхеэрэлгээр, зэр зэмсэг ба бусад шухала материалнуудаар хангаха ябадалые хараалхые уялгалба.

АРТИСТНУУДТА ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТАНУУД БАРЮУЛАГДАБА

Нэгэдэхи Соведэй Байшанда энэ жэлэй июниин 10-ай үдэр БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Г. Цыденова ород драмын театрын хүтэлбэрилхы артистнуудта Хүндэлэлэй грамотануудые барюулба.

Тус үдэр театрын директор ба уралан хүтэлэгшэ нүхэр Яков Исаакович Уриновта Бурят-Монголой АССР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша гэһэн нэрэзэргэ олгуулһан грамота барюулагдаба.

Удаань нүхэр Цыденова артистнуудые амаршалхатаяа хамта, саашадаа бүри һайнаар хүдэлмэрилхыень хүсэһэн байна.

Чайковскиин нэрэмжэтэ театрально-хүгжэмэй училищида

Улан-Удын Чайковскиин нэрэмжэтэ театрально-хүгжэмэй училищида манай бурят-монгол арадай оюун бэлигтэ залуушуул жэлһээ жэлдэ һуража байдаг. Энэ һургуулиин театральна ба хүгжэмэй отделенинүүд уран шадабаритай залуушуудые бэлдэжэ, тэдэнэрые театрын артистнар болгожо гаргана.

«Актерой мэргэжэл» гэһэн программаар театральна отделенидэ хэгдэһэн шалгалта урда урдынхиһаа һайн үрэ харуулна. Һуралсалай жэлэй дүнгые согсолон харуулха эгээл харюусалгатай үе болохо шалгалтада һурагшад эдибхитэй ба оролдосотойгоор бэлдэһэн байна.

Студентнэр Аюшеев, Серебряков, Гергесова гэгшэд түрүүшын үдэрһөө хойшо һайн сэгнэлтэнүүдтэйгээр шалгуулаа. Ерээдүй сагта эдэнэрэй эрхим һайн мэргэжэлтэй ба баялиг талантта артистнууд, хүгжэмшэд болохонь бидэндэ һэжэггүй байна.

Энэ һургуулиин театральна отделениин 8 һурагшад «5» ба «4» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр шалгалтаяа үгэбэ.

...Бүлэг студентнүүдэй дундаһаа 16 наһатай набтархан хүбүүн Аюшеев гэгшэ бодобо. Тэрэ хадаа бишыхан хүбүүдэй образые хэдэн бишыхан этюдүүдтэ наадажа хамаг эрхэ зан, тэрэнэй аяг, аашa гэхэ мэтые болохотой зүбөөр ба энеэдэтэй уран һайханаар гаргаба.

Аюшеевэй һүүлдэ Василий Найдаков, Мария Гергесова гэгшэд этюд наадажа харуулха зуураа, «Партизан ба шпион эхэнэр» хоёрые үнэншэмэ уран һайханаар харуулба. Бултадаа эдэнэр эрхим һайн гэһэн сэгнэлтэнүүдые абаһан байна.

Һуралсалай ерэхэ жэлдэ эдэ һурагшад өөһэдынгөө оюун бэлигые болон дүршэл мэргэжэлые улам бүри ехэжүүлжэ, үшөө һайн амжалтануудые туйлахань лабтай байна.

Ч. ГЕНИНОВ.

Сүхын завод 20 жэлэйнгээ ой тэмдэглэбэ

Кяхтын аймагай Сүхын арһа элдэлгын заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшад заводойнгоо 20 жэлэй ойе ажалай үндэр амжалтануудаар угтаба.

Энэ заводой коллектив майнгаа түсэб 139 процент дүүргэһэн байна.

Гадна тус коллектив түсэбһөө гадуур 52 мянган матрацуудые оёжо резервнүүдэй һургуулинуудта үгэһэн байха юм.

Юундэ хэмжээ абанагүйб?

Хүдөөгэй клуб ба уншалгын байшангууд колхознигуудай улам урган хүгжэжэ байгаа культурна эрилтые эрхимээр хангаха ябадалда гол үүргэ эзэлхэ зэргэтэй.

Тиигэбэшье зарим колхозуудай правлени ба партийна, комсомольско эхин организацинууд энэ хэрэгтэ хайша хэрэг хандана.

Хэжэнгын аймагай Чесанын сомоной „Улаан-Таряашан" колхоз гансахан клубтай аад, тэрэнь үүдэ үрхэгүй, харин зунай халуунда батаганаархан гүйлдэһэн үхэр буруунай байра болоод байнхай. Клуб соонь байһан портрет ба лозунгнууд хахаржа, таһаржа, газараар хэбтэдэг.

Энэ клубые даагша хэн бэ гэжэ асуухада, колхозой правлениинхид огто мэдэхэгүй һууха юм.

Энээниие аймагай культурна гэгээрэлэй таһагые даагша нүхэр Д. Доржиев гэгшэ мэдэжэ байгаад, юундэ хэмжээ абанагүйб?

А. ТАНХАЕВ.

РЕСПУБЛИКЫН БАЯЛИГЫЕ БЭДЭРЭЛГЭ

Манай республикын баялигые шэнжэлэн бэдэрхын тула геолого-бэдэрэлгын экспедици ерэбэ. Энэ экспедици хадаа Зэдын, Ахын ба Түнхэнэй аймагуудта хүдэлмэрилхэ юм.

„Бидэ хүдэлмэреэ тон гүнзэгы ба ехээр эмхидхэхэбди. Манай экспедици хадаа хоёр бүлэг боложо таһараад, Хамар дабаанай хада уулануудаар удаан саг соо экспедициингээ гол зорилгые дүүргэтэр хүдэлмэрилхэ юм. Энэ зорилгонь хадаа эдэ аймагуудай байгаалиин малтамалнуудай тон албэг баялигуудые элирүүлхэ ябадал болоно. Бидэнэй урда тээ хүдэлмэрилһэн экспедициин тухайламжын мэдээгээр ойрын жэлнүүдтэ эдэ районуудта томо томонууд ажаүйлэдбэриин предприятинууд байгуулагдаха ёһотой.

Мүнөө экспедициин хүдэлмэрилхэ газарта хүнүүд ошожо ба материал буулгагдажа эхилэнхэй, июнь соо хүдэлмэреэ эхилхэбди“ гэжэ экспедициин хүтэлбэрилэгшые орлогшо нүхэр Волубуев мэдүүлнэ.

А. ТАРСКИЙ

Уряалые дэбжэлтэтэйгээр угтабад

Городок городто һаяхан Зэдэкомбинадай хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн үнгэргэгдэбэ.

Энэ зүблөөндэ сугларагшад шэнэ сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ доролсохо гэһэн Балхашска зэд шудхалгын заводой хүдэлмэришэдэй уряалые дэбжэлтэтэйгээр хэлсэп абаад социалистическэ уялгануудые абаһан байна.

Хэлэбэл, тус заводой патриодууд энэ һарынгаа даалгабари 103 процент дүүргэхэтэйгээ хамта һайн шанартай руда үгэхэ жэлэйгээ түсэб 105 процент дүүргэхэбди гэһэн уялгануудые абаад, тэрэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байнад.

Гадна шэнэ кадрнуудые бэлэдхэхэ хүдэлмэриие һайжаруулжа, июнь соо 5 крепильщигүүдые бэлэдхэн гаргахаар хэлсэһэн байна.

Медицинскэ шэнэ кадрнууд

Һаяар Бурят-Монголой фельдшерско-акушерскэ һургуулиие 125 хүн дүүргэжэ гараха юм. Тэдэнэй 108-niинь фельдшернүүд ба 17-niинь фармацевтнүүд болоно.

Дүүргэһэнэй удаа фармацевтнүүдэй 7-niинь Якутска Автономно Республикада хүдэлмэрилхөөр эльгээгдэхэ ба бусадынь республикынгаа городууд ба аймагуудта хүдэлмэрилхөөр хараалагдана.

Медицинскэ экспедици

БМАССР-эй элүүрые хамгаалха Министерствээр эмхидхэгдэһэн медицинскэ экспедици һаяхан Хэжэнгын аймаг гараба. Энэ экспедици хадаа уушханай ханяаданай ба венерическэ үбшэниие шэнжэлхэ байна. Тус экспедициие РСФСР-эй габьяата врач нүхэр Трубачеев толгойлно.

Мүн нюдэнэй эмшэ нүхэр Никифорова ба бусад һаяар Түнхэнэй аймаг гарахань.

Залуу врачууд ерэбэ

Саратовска медицинскэ институдые дүүргэһэн 10 залуу врачууд манай республикада хүдэлмэрилхөөр ерэбэ. Эдэнэр Хойто Байгалай, Ахын, Бичурын ба бусад аймагуудта хүдэлмэрилхөөр гарахань.

Ресторан-павильон нээгдэбэ

Улан-Удын столовонуудай трест июниин 15-да зунай ресторан-павильон нээбэ.

Энэ павильондонь элдэб эдеэхоол, архи тамхинай зүйлнүүд элбэг бии байна. Гадна тэндэ джаз-оркестр үргэлжэ наадажа, танецууд болодог байха юм.

Тус павильондо городой ажалшад ба ондоо тээһээ ерэһэн улад үдэрэй 12 часһаа үдэшын 12 час болтор орожо хооллохо арга боломжотой болоно.

Ноһо тушаалгаяа дүүргэбэ

Хэжэнгын аймагай Тельманай, Калининай, Молотовой нэрэмжэтэ ба „Коминтерн“ гэжэ колхозууд гүрэндэ ноһо тушааха уялгата даалгабаринуудаа амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Мүн „Зургаанай зам“ гэжэ колхоз гүрэндэ ноһо тушаалгаяа дүүргэхэеэ ойртоо.

МИНИИ ТҮСЭБ

Шэнэ табанжэлэй түсэб болбол манай Эхэ ороной улам батажан бэхижэхын, арад зоной ажабайдалай болон эрдэм гэгээрэлэй улам бүри хүгжэн һалбархын гайхамшаг мэргэн Сталинска түлэблэлгэ байха юм. Энэ түүхэтэ табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын тула советскэ хүн бүхэн шадал шадабаряа зорюулан, арюун сэбэр уялгаяа дүүргэхэ ёһотой. Түрүүшын жэлэйнгээ түсэбые ажалай үндэр бүтээсэ гарган, гайхамшаг илалтануудые туйлан арад зоной бэелүүлжэ байха үедэ манай уранзохёолшод шэнэ табанжэл соо хэхэ өөһэд өөһэдынгөө түсэбүүдые арад зонойнгоо урда элирхэйлэн мэдүүлхые хүсэнэ.

Тиимын тула бии болбол шэнэ табанжэл соо хэхэ өөрынгөө ажалай түрүүшын хоёр жэлэй түсэбые элирхэйлхые хүсэнэб.

1. 1946-47 онуудта Бурят-Монгол арадай героическэ эпопея—„Абай-Гэсэр“ гэлэг арадай аман зохёолые бүрилхэн найруулжа, 25.000 шүлэгэй мүр хэмжээтэй зохёолые хэблэлдэ оруулха байнаб.

2. „Буурал Байгалай басаган“ гэжэ арадай аман онтохо дээрэһээ абтаһан оперын либеретто бэшэжэ, Бурят-Монголой Гүрэнэй ордено театрта үгэхэ байнаб.

3. Бурят-Монголой республикын түрүү колхознигуудай ажалай амжалта болон колхознигуудай дэбжэлтын тухай пьесэ бэшэхэб.

Өөрын хаба шадалай зэргээр эдэ тухай һанамжа түсэбтэй байһанаа элирхэйлхые, мүн хамта солото хүнүүд тухай бэшэжэ, „Бурят-Монголой Үнэн“ газетэдэ гаргажа байха хүсэлэнтэйб.

Намжил БАЛДАНО,
РСФСР-эй искусствонуудай габьята ажал-ябуулагша, драматург.

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдтэ гүрэнэй тэдхэмжэ

Парти ба правительство болбол манай орон доторхи олон үхибүүтэй гү, али ори ганса эхэнэртэ ехэхэн анхаралаа табижа, туһаламжа үгэжэ байдаг гээшэ.

Тиин энээн тушаа Верховно Соведэй Президиумэй указ 1944 оной июниин 7-до гаргагдаһан байха юм. Энэ указые бэелүүлхын тула Сэлэнгын аймагай финансова таһаг (даагшань Чимитов Д. Ч.) ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. Аймаг соо хараад үзэхэдэ тэдхэмжэ абаха аад, абаагүй эхэнэрнүүд огто үгы байна.

Энэ аймагай финансова таһаг болбол 1944 ондо 218.500 түхэриг нэгэ доро үгтэхэ туһаламжа гэжэ гаргаһан байна. 1945 ондо энэ мүнгэн бүришье ехэ болоһон байна.

1946 оной гансахан 1 кварталда ори ганса эхэнэрнүүдтэ 164.600 түхэриг мүнгэ үгтэһэн ба 34.500 түхэриг олон хүүгэдтэй эхэнүүдтэ үгтэһэн байна. Указай гараһанһаа хойшо хамта 372 эхэнүүдтэ туһаламжа үгтэһэн байха юм.

Жэшээлхэдэ, Ново-Сэлэнгинск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр А. Мангирова гэгшэ нэгэ доро 3000 түхэриг абаһан ба һара бүри 250 түхэриг абажа байдаг юм. Тэрэшэлэн Жаргалантын сомоной Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой М. М. Хол-Куб гэгшэ нэгэ доро 2500 түхэриг, һара бүри 200 түхэриг, тус сомоной «18 партсъезд» колхозой А. Кокорина гэгшэ нэгэ доро 2000 түхэриг һара бүри 200 түхэриг абажа байна. Доодо-бүхэнэй Кировэй нэрэмжэтэ колхозой Д. Цыденова гэгшэ нэгэ доро 2500 түхэриг, һара бүри 200 түхэриг, Зүй-һүтэйн сомоной «Авангард» колхозой эхэнэр Д. Улымжиева гэгшэ нэгэ доро 2500 түхэриг, һара бүри 200 түхэриг, мүн эхэнэрнүүд С. Оверина У. Оверина, А. Поломошнова. И. Чумакова, А. Курилова гэгшэд нэгэ доро үгтэхэ 2500 түхэригэй тэдхэмжэһээ гадуур һара бүри 200 түхэриг абажа байдаг юм.

Лубсан РИНЧИНО.

Модо урадхуулха хэрэг—шухала хэрэг

Дээдэ-Удын модо урадхуулгын конторо (начальнигынь нүхэр Веселов) шэнэ сталинска табанжэлэй түрүүшын жэлэй даалгабариие уридшалан дүүргэхын түлөө бригада хоорондын мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэн байна.

Һүүлэй мэдээгээр нүхэр Иван Антонович Томиловай бригада үдэр бүхэндэ даалгабаряа 150—170 процент хүртэр дүүргэжэ, тус мүрысөөндэ түрүүлнэ. Мүн нүхэр Зинаида Хуснимордаевагай комсомольско-залуушуулай бригада муу бэшэ амжалтануудые туйлана.

Харин нүхэр Кравцовагай бригада хүдэлмэридөө харюусалгагүйгөөр хандажа, даалгабаряа хододоо дүүргэдэггүй, бригадынь хүдэлмэри эмхигүйгөөр табигдаһан байна.

Шэнэ табанжэлэй түсэбые амжалтайтагаар дүүргэхын түлөө нүхэр Кравцова богонихон болзор соо алдуугаа заһажа, түрүү һуурინуудай нэгые эзэлхээр эрмэлзэн орохо ёһотой.

С. Ильин.

1897 мянган түхэригэй урьһаламжа

Колхозууд ба колхознигууд болон хүдөө нютагуудтахи һургуулинуудай һургагшанарта, тэдэнэрэй материальна ба культурна байдалай хэмжээе дээшэлүүлхэ зорилготойгоор Бурят-Монголой хүдөө ажахын банк энэ жэлдэ 1897 мянган түхэригэй урьһаламжа гаргаба.

Энээнэйнь 700 мянган түхэригынь колхозуудта, 740 мянганиинь колхознигуудта, 100 мянган түхэригынь таһалбариин ажахынуудые эмхидхэлгэдэ, мүн колхозой гэшүүд—инвалидуудта ба дайнда наһа барагшадай бүлэнэртэ—300 мянган түхэриг, һургагшанарта 25 мянган түхэриг гэхэ мэтэ үгтэхэ байна. Энээнһээ 153 мянган түхэригынь инвалидуудта ба дайнда нүгшэгшэдэй бүлэнэртэ зорюулагдаһан байна.

Тэрээнһээ гадна Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо баригдажа байһан электростанциин барилгые дүүргэхын тула 200 мянган түхэригэй тусхай урьһаламжа үгтэхэ болобо.

Лагерьта сугларба

БМАССР-эй гэгээрэлэй Министерствын дэргэдэхи Дээдэ Березовкын центральна лагерь июниин 15-да нээгдэһэн байна. Мүнөө тэндэ республикын дунда һургуулинуудай 8-9-дэхи классуудай 150 һурагшад сугларээд байна. Хамта дээрээ 320 һурагшад сугларха юм.

Лагерьта сугларагшад хадаа тактическа, строевой инженерно ба буудалгын хэрэгүүдые үзэжэ гарахаһаа гадна, бэеын тамирые бүхэжүүлхэ талаар һургуули хэхэ байна.

Мүн 2-дохи сугларалгада педучилищиин 1-2-дохи курсануудай студентнэр ерэхэ юм. Тэрээнһээ гадна эхин һургуулинуудай һургагшанар эндэ сугларха юм.

„Дүрбэнэй конференци“ тушаа

Германи тухай асуудал

ПАРИЖ, июниин 16. (ТАСС). Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Соведэй Парижска сесси дээрэ хэлсэгдэхэ зүйлнүүд дотор германска асуудалнууд болбол уридшалан хаража үзэхэ темэ болгогдон табигдаһан тэды байбашье, французска газетэнүүд болбол Германиин ерээдүй байгуулалтанууд тухай асуудалнуудые тон ехээр хэлсэн хөөрэлдэжэ байна. Энэ ушар болбол 70 жэлэй турша дотор гурба дахин Францида добтолһон тэрэ орон тушаа союзна державанууд ямар политика баримталхаб гэжэ французска олониитэ зон юсо һонирхолтойгоор хандадаг байһаниие гэршэлхэнь дамжаггүй.

Газетэнүүд болбол өөрынгөө хуудаһануудта Германи тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ ябадалда ехэхэн һуури олгодог байбашье, энэ асуудалые шиидхэхын талаар мүнөө байһан түсэбүүд тушаа тэдэнэй мэдээсэлнүүд болбол тон бирагүй ба нилээд эсэргүү шанартай байна. Германиие 11—12 тус тусгаар гүрэнүүд болгон хубааха гэһэн англо-американска тон шэнэ түсэб бии юм ха гэжэ мэдээсэнэ. Зарим журналистнуудай һаналай ёһоор, урдын централизованно германска империдэ байһан агресси ба экспансиһаа сүлөөлэгдэһэн шэнэ Федеративна Германи иигэжэ байгуулагдаха ёһотой байна. Германи тухай асуудалые шиидхэхын энэ аргые американска ба английска хэдэн олон хэблэлэй хуудаһануудта, мүн баһа англо-саксонско оронуудай зарим нэгэн политическэ ажал-ябуулгашадай зүгһөө дэмжэгдэдэг байна. Жэшээлхэдэ, үшөө дайнай боложо байха үедэ Германиие хубаан таһалха ёһотой гэжэ хэлэжэ байһан ба мүнөө үедэ англо-саксонско державанууд ба Советскэ Союз хоёрой хоорондохи хани харилсаанда Черчилиин ёһоор эсэргүү харшаар хандажа байдаг олондо мэдэрһэн консерватор лорд Ванситтарт гэгшэ дээрэхи түсэбые дэмжэглэнэ.

Теэд Германиие хубаан таһалха ябадал болбол англо-американска шэнэ түсэбэй гол баримта мүн болоно гэһэн газетэнүүдэй мэдээсэлнүүд хадаа хэр зэргэ бодото үнэн дээрээ бии юм ааб?

Гүрэнэй секретарь Бирнс болбол Германи тушаа ямаршье нэгэдэмэл шанартай англо-американска түсэб үгы юм гэжэ Парижда ерэн сасуугаа американска корреспондентнүүдтэ соносхон мэдүүлһэниинь үсэгэлдэр газетэнүүдһээ эли болобо. Тиимэдэ нэгэниинь американска ба нүгөөдэнь английска хоёр ондоо түсэбүүд бии юм гэжэ һанамаар болоно, теэд эдэнэрэй ямар удхашанартай байһаниинь мүнөө хүртэр мэдэгдэнэгүй. Бевин болбол табан чемодан элдэб янзын шэнэ түсэбүүд ба дурадхалнуудые Парижда асарба гэжэ английска газетэнүүд өөрынгөө уншагшадта яаража мэдээсэһэн байбашье, эдэ түсэбүүд соо Германи тухай асуудал болбол ямар һуури эзэлнэб, энэ асуудал тушаа проектнүүдынь ямар удхашанартайб гэбэл—энэ ушар хадаа мүнөө хүртэр таажа үзэлгын зүйлнүүд зандаа үлэһөөр байна.

Хэблэлдэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа «Германиие федерализацилха» гэһэн түсэбүүд болбол мүнөө хүртэрөө США ба Англиин хуулита түлөөлэгшэдэй зүгһөө зүбшөөлтэ дэмжэлгэ абаагүй байхаһаа гадна. харин эдэ түсэбүүд болбол һаяхан американска ба английска талануудһаа хуулита ёһоор табигдаһан ба мүнөө хүртэр гэдэргэнь бусаажа абтаагүй проектнүүдтэ сохом эсэргүү харша байха юм. Үнэндөө май һарын эхиндэ бүхэ дэлхэйн хэблэл дотор мэдээсэгдэһэн Бирнсын алдарта түсэб болбол тус түсэбые бэелүүлхын гол услови болгожо. централизованна германска правительствые байгуулха ябадал хараалһан байгаа. Гэбэшье, хэрбээ Германи болбол хэдэн арбаад тус тусгаар гүрэнүүд болгон хубаагдаха ёһотой юм һаа, ямар централизованна правительство тухай хэлсээн байлтайб?

Рурска бассейн тушаа мүн баһа май һарада тунхаглагдаһан Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Бевинэй түсэб болбол Германиие политическэ талаар урданайнь байдалда үлөөгөөд, Германи ба Пруссиин сэрэгэй ба экономическа талаар айхабтар ехэ удхашанартай энэ областиие нэгэ хэдэн баруун Европын гүрэнүүдэй экономическа хяналта доро үгэхөөр хараалһан байна. Тэрэ байтагай, һаяхан, Борнемудта болоһон английска лейбористска партиин съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, французска социалистнуудай лидер Леон Блюм гэгшэ тус социалистическэ партиин хабаадан оролсожо байгаа французска правительство болбол дээрэхи түсэб Франциин аюулгүй байдалые хангажа шадахагүй байна гэжэ тоолоод тэрэ түсэбые буруушааһан байбашье, Бевинэй тэрэ түсэбые һайшаан хэлэһэн байха юм. Элдэб ондоо үзэл баримталдаг эндэхи газетэнүүд болбол правительственна нэгэн партиин лидер болохо Блюм хадаа яашье французска политикые бэшэ, харин английска политикые аршалан хэлэжэ байна гэжэ тэрээниие буруушаан, лураа гутажа, Борнемудта Блюмэй хэлэһэн үгые хатуугаар эсэргүүсэхэ ябадал гараһаниие эндэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Олондо тунхаглагдаһан англо-саксонско державануудай эдэ түсэбүүд тэды бэшэ, мүн баһа Германида тэдэнэй ябуулжа байгаа бодото политика болбол энэ орониие «федерализацилха» гэһэн хэрэг болбол юрын үзэл баримталха ябадал бэшэ байһаниие гэршэлжэ байна. Германиин эзэмдэлгын баруун зононуудта союзнигуудай эзэмдэлгын засагууд болбол Германиин «экономическа нэгэдэлэй» түлөө ехэ халуунаар оролсожо байдаг юм. Хэнэйшье мэдэхээр, иимэ «экономическа нэгэдэл» хангаха шухала гэһэн шалтаг дурдажа, Германидахи американска эзэмдэлгын засагые толгойлогшо генерал Клей болбол репарациин тушаалгада үгтэхэ ёһотойгоор томилогдоһон предприятинуудай зэмсэг тухеэрэлгэнүүдые хуряан абаха ябадалые хуули бусаар болюулжа, Советскэ Союзда Германиин түлэхэ ёһотой репарационно түлбэринүүд тухай асуудал тушаа гурбан державануудай берлинскэ тогтоолые нюуса нөөсэгүйгөөр һаяхан эбдэжэ ороһон байна.

Теэд «Германиие федерализацилха» гэһэн ябадал үнэндөө ямар удхатайб гэһэн асуудал саашадаа гараха байна. Жэшээлхэдэ, «Америкын Холбоото Штадуудай түхэлтэйгөөр Германиин Холбоото Штадуудые» байгуулха гэһэн һанамжанууд гээшэ гэжэ энээниие зарим нэгэн газетэнүүд тоолодог байна. Гэбэшье США болбол гадаадын политикын ба зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ талаар ехэхэн централизованно гүрэн мүн байһаниинь хэн бүхэндэ мэдээтэй. Иимэдэ, «Германиие федерализацилха ябадал» болбол германска империализмын ба германска агрессиин хамаг бүхы аюулнуудһаа аршалха зүйл мүн гэжэ энэ ушарта ямар юумэнэй үндэһэн дээрэ баталан хэлэжэ бололтойб.

Жэшээлхэдэ, хоёрдохи Вильгельмын Германи болбол хэдэн олон королевствонууд, княжествонууд ба эрхэ сүлөөтэ городууд гогенцоллерновско империдэ орожо байһан тула гол нэгэн удхаараа федеральна ёһоной гүрэн мүн байһан юм гэжэ зарим ондоо газетэнүүд гол баримтатайгаар һануулна. Хэды тиимэ болобошье, гогенцоллернуудай Германи болбол дэлхэйн түрүүшын дайнда хүтэлжэ асарһан тон ехэ хэмжээнэй агрессивнэ политикые ябуулжа байһан байгаа.

Тиимэдэ, хэблэлдэ али болохоор саг үргэлжэ хэлэгдэжэ тунхаглагдажа байгаа «Германиие федерализацилха» гэһэн түсэбэй бодото удхашанар сохом юундэб гэһэниие тон дүтэһөө хараад үзэбэл тодолон гаргахань хялбар байна. Мүн баһа Германиие хэдэн ондоо гүрэнүүд болгон хубаан таһалха түсэбые бодото дээрэнь яажа бэелүүлхэб: энэ ушарта германска арадай өөрынь һаналые нэгэ хэды шэнээнээр анхаралдаа абаха гэжэ хараална гээшэ гү, али Германиин национальна ба гүрэнэй байдал тухай иимэ гол удхашанартай асуудалай талаар Германида хари гүрэнэй һаналые баалалтаар абхуулха тухай хэлсээн боложо байна гээшэ гү.—энэ зүйл тодо бэшэ байна.

Англо-саксонско державануудһа[й] гаража байгаа бүхы юумэнүүды[е] хододоо һайшаадаг зарим парижс[ка] газетэнүүд болбол «Германиие фе[...]дерализацилха ябадал» хадаа агу[...] ехэ державануудай хоорондо бол[...]жо байгаа хонжоо нааданда Гер[...]ниие наадаанай карта болгон ашиг[...]лаха ябадалда эсэс табихын зорил[...]готой юм гэжэ яаралтайгаар м[...]дүүлдэг байбал, харин үлүү ехэ[...]нээр бэеэ даанги газетэнүүд бо[...]бол энэ талаар нилээд бага опти[...]мистическэ позицинуудые эзэл[...] байна. Энэ талаар баруунай лаге[...]риин алдарта французска журна[...]лист Эмиль Бюрейн бэшэһэн зү[...] ехэхэн һонирхолтой байна. Тэрэ [...]даа өөрынгөө редактироваш[...] «Ордр» гэжэ газетэдэ Германи т[...]шаа англо-американска политик[...] сентенцинүүдые шүүмжэлһэн б[...]гаа. Лондондошье, мүн баһа В[...]шингтондошье Германиин зар[...] тусхай этэгээдүүдые Советскэ С[...]юзда эсэргүү хандалгын та[...] дэмжэлгэ олохые оролдоно г[...] баталан хэлээд, Бюре болбол [...] дэлхэйн шэнэ дайе нюуса нөөсэ[...]гөөр һүжэрүүлэн бадаргахые з[...] ехээр юролдожо байгаашадые [...] харалдаа абан иигэжэ бэшэнэ:

«Зарим нэгэн англичанууд, американецууд болбол немецк[...]миин үлэгдэлнүүдые ашаглан х[...]лэжэ, Норвеги гү, али Испа[...] база болгон һунгаад, ородуу[...] хүсэеэ үзэлсэхэ ябадалда ямар [...] эсэргүү һаналгүй байдаг [...] Эдэ хүнүүд ухаагаа төөриһэн [...]хань мэдээжэ, гэбэшье манай [...] моральна буршалдаатай [...] ухаантай хүнүүд болбол иимэ [...]далнуудые газаашалжа шадах[...] ба Франци хадаа тэдэнэй ухаа[...] ябадалһаа тон түрүүндэ һа[...]ран хохидохо орон мүн болох[...]роо Гитлерһээ үе дамжуулан [...]һан гэмтэ муухай антикомму[...]мын үзэлһээ үндэһэлдэг тэд[...] пропагандые тон түрүүшээр з[...]лэн гаргаха ёһотой байна».

Дайн сэрэгые мүнөө үедэ [...] байдаг хүнүүдые ухаа тө[...] хүнүүд гээшэ гэжэ тоолоһон [...]рые тус авторай өөрынь һана[...] мүн гэжэ тоолохо хэрэгтэй, [...]шье, өөрынгөө аюул ехэтэ, ур[...] муухай түсэбүүд дотороо ге[...]ска агрессиин хүсэнүүдые һ[...] бодхоохо ябадалда ехэхэн на[...] табидаг политигуудай «гэмтэ[...]хай антикоммунизмые» эли[...] гаргажа байхадаа Бюре [...] үнэн зүбтэй хэрэг хэжэ бай[...] дамжаггүй.

Германиие таһалан хубааха[...] далшье, мүн тэрээнэй гүрэнэй [...]дэмэл байдалые зандань [...] ябадалшье германска империа[...]мын агрессивнэ хүсэнүүдэй [...]һэргээн бодохо аюулһаа өөр[...]шалжа шадахагүй байна [...] энээнтэй холбоолдуулан тэмдэ[...] хэрэгтэй. Германиие эрид [...]гаар федерализацилаадшье [...]һаа, фашистска элементнүүд [...] уласхоорондын реакциин [...]рэй нэмэри доогуур бэлэн [...]раар дахин һэрижэ болохо ба[...]подо, мүн гансаханшье Евро[...]шье бэшэ, энхэ амгалан ба[...] аюул тохёолдуулжа шадаха [...] Иимэдэ Германи тухай асуу[...] ёһотой зүбөөр шиидхэхы[...]лөө бүри дайнай [...] байха үедэ агууехэ [...] державануудай суг хамта [...] тогтоолнуудай дотор бата [...] хараалагдаһан замые бари[...] сохомлон хэлэбэл, фашизмы[...] дото дээрэнь, үнэхөөр үгы [...] тэрээнэй нүлөөнүүдые ажаба[...] бүхы һалбаринуудта үндэһ[...]һалгааха, Германиин буу зэ[...] хуряаха, тэрээнэй зэбсэгтэ [...]нүүдые, генеральна штабые [...] ба экономическа эли далда [...] хүсые үгы хэхэ зам дээрэ [...] германска арадай гүрэнэй [...]тын ба экономическа ажаба[...] үнэхөөр демократизацилха за[...]рэ бодотоор шиидхэхэ х[...] байһаниинь эли тодо болоно. [...]на державанууд суг хамта [...]тоолнууд дээрэ үндэһэлһэн [...]шангаар ба хазайлгашаг[...] ябуулагдаха ёһотой ямагтал [...] политика болбол бүхы [...] германска агрессиин хамаг [...] хүндэ хүшэр хойшолонтой [...] дахин һэргэхэ ябадалһаа хам[...] аршалжа шадаха байна.

Рейтер агентство генерал Андерсын солдадуудай Англида ерэ[...] тухай бэшэнэ

ЛОНДОН, (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһанай ёһоор, США-һаа Англиин худалдажа абаһан „Медина Виктории“ гэжэ транспортна суднаар июниин 13-ай үдэшэлэн Италиһаа Ливерпульда генерал Андерсын сэрэгүүдэй составһаа-11.000 солдадууд ерэбэ. Эдэнэр болбол Англиин сэрэгтэ алба хэжэ байһан бүхы полягууд болбол гражданска хүнүүдэй байдалда орохынгоо урид һургуули хэхын түлөө тусхай корпусууд болгогдон эмхидхэгдэхэ юм гэжэ һаяхан Бевинэй мэдүүлһэн сагһаа хойшо Англида ерэһэн түрүүшын солдадууд мүн болоно гэжэ [...] мэдүүлнэ.

Харюусалгата редакторай [...]
Д. Д. ЛУБСА[...]

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС, Улан-Удэ, Үнэн), ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80; зам. редактора— 23; ответ секретаря—3-23; отделоз: партийной и комсомольской жизни [...] сельского хозяйства—3-23; культуры и быта, промышленности и транспорта— 4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв.); об'явлений—2-64 (2 зв.).

Н—00644. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР Тираж [...]